

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

Opolski Urząd Wojewódzki
w Opolu

12-04-2024

KANCELARIA OGÓLNA

LOP. 410.1.1.2024

RPL/62375/2024 P

Data: 2024-04-12

Opolski Urząd Wojewódzki

Pani
Monika Jurek
Wojewoda Opolski
Opolski Urząd Wojewódzki
ul. Piastowska 14, 45-082 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/16 - województwo opolskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Opolski Urząd Wojewódzki ¹ , ul. Piastowska 14, 45-082 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Jurek, Wojewoda Opolski od 20 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Sławomir Kłosowski, od 15 marca 2021 r. do 19 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Aleksandra Pawlicka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/1/2024 z 3 stycznia 2024 r. 2. Grażyna Stalska, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/2/2024 z 3 stycznia 2024 r. 3. Karolina Kulig, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/3/2024 z 3 stycznia 2024 r. 4. Krzysztof Rajczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/4/2024 z 3 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Urząd lub OUW.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/16 – województwo opolskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/16 – województwo opolskie.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/16 – województwo opolskie w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 85/16 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/16 – województwo opolskie.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/16 – województwo opolskie wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2023 r. Urzędu jako dysponenta III stopnia, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu oraz wykorzystania przez Urząd Marszałkowski dotacji celowej na

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy i lekarzy dentyistów stażu poddyplomowego przez Województwo Opolskie.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/16 – województwo opolskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 7,8% zrealizowanych wydatków budżetu państwa (przekazanych dotacji w kwocie 81 805 tys. zł oraz wydatków dysponenta III stopnia w wysokości 3 889,1 tys. zł) stwierdzono, że co do zasady były one celowe i zostały poniesione w sposób umożliwiający terminową realizację zadań beneficjentów dotacji, jak również zadań Urzędu jako jednostki obsługującej Wojewodę Opolskiego. Wydatki były ponoszone w sposób oszczędny. Dysponent części 85/16 przekazywał dotacje w terminach i kwotach umożliwiających osiągnięcie przez jednostki dotowane zakładanych celów.

Prawidłowo wydatkowano środki otrzymane z rezerw budżetu państwa, jednakże część zadań, których realizację w województwie opolskim sfinansowano środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej, nie miała charakteru zadań nagłych. Najistotniejsze ze stwierdzonych nieprawidłowości polegały na: a/ niezasadnym sformułowaniu warunku przyznawania dotacji podmiotowych spółkom wodnym, b/ niecelowym ponoszeniu wydatków na odpłatne przeprowadzenie wywiadów z Wojewodą Opolskim, jak też c/ nierzetelnym określeniu potrzeb i odbiorców działań promocyjnych.

Zidentyfikowano również błędy w prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, a także zaniechanie łącznego szacowania wartości zamówienia na środki utrzymania czystości. Nieprawidłowości te naruszały obowiązujące przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵, a także regulacje wewnętrzne obowiązujące w Urzędzie.

Ustalono także nieprawidłowości w zakresie zatrudniania w Urzędzie ekspertów i doradców poprzedniego Wojewody Opolskiego.

Stwierdzone nieprawidłowości, ze względu na ich skalę, nie skutkowały obniżeniem oceny wykonania budżetu państwa w części 85/16 – województwo opolskie.

Wojewoda Opolski rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu państwa w części 85/16.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sporządzone przez dysponenta części 85/16 oraz Urząd sprawozdania budżetowe za rok 2023 oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. (Rb-Z). Sprawozdania łączne dysponenta części zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Urzędu – na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.; dalej: ustawa Pzp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.⁷ dochody budżetowe w części 85/16 zaplanowano w kwocie 47 874 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 65 175,3 tys. zł i były wyższe od kwoty planowanej o 17 301,3 tys. zł (36,1%). Dochody wyższe od planowanych uzyskano w szczególności w rozdziałach:

- 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* – o 11 923,9 tys. zł; powyższe było w szczególności skutkiem wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego (§ 077) oraz z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (§ 076), a także wpływów z pozostałych odsetek (§ 092); zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości podstawową przyczyną przekroczenia wykonania planu dochodów była nieprzewidywalność popytu na rynku obrotu nieruchomościami;
- 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* – o 1 301,9 tys. zł; w latach 2019-2023 następował coroczny wzrost ściągalności należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego (na podstawie danych ze sprawozdań gmin);
- 85132 *Inspekcja Sanitarna* – o 838 tys. zł, co wynikało głównie z przeprowadzenia badań laboratoryjnych pracowników z Ukrainy podejmujących pracę w Polsce.
(akta kontroli str. 1372-1374, 1395, 3313-3342, 4341-4354)

Głównymi źródłami uzyskanych dochodów były: 1/ wpływy z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa (33 326,9 tys. zł), które stanowiły 51,1% dochodów uzyskanych przez dysponenta części 85/16, 2/ wpłaty należności od dłużników alimentacyjnych w łącznej kwocie 10 738,6 tys. zł (16,5%), 3/ wpływy z opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną w wysokości 5 346 tys. zł (8,2%), 4/ wpływy z tytułu opłat paszportowych i pozostałych opłat konsularnych w wysokości 3 420,9 tys. zł (5,3%) oraz 5/ dochody stacji sanitarno-epidemiologicznych z tytułu usług laboratoryjnych wykonywane na zlecenie zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy i innych jednostek gospodarczych oraz osób fizycznych w wysokości 2 954 tys. zł (4,5%).

W porównaniu do 2022 r. (w którym uzyskano dochody w kwocie 54 577 tys. zł) dochody wykonane w 2023 r. były wyższe o 10 598,3 tys. zł (tj. o 19,4%). Wyższe dochody w stosunku do 2022 r. uzyskano w szczególności w rozdziale 70005 – w związku z wyższymi wpływami z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, odpłatnego nabycia prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa, m.in. przez ich użytkowników, a także z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (wpływy te były wyższe o 42,2% względem roku ubiegłego) oraz w rozdziale 85132 – wzrost wynikający ze zwiększenia liczby wykonywanych badań laboratoryjnych, będący skutkiem wykonywania większej liczby badań na rzecz obywateli Ukrainy podejmujących pracę na terenie Polski oraz będący efektem nabycia i użytkowania nowego chromatografu cieczowego (20,4% większe wpływy niż w roku 2022).

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.

Na koniec 2023 r. na poziomie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej nie wystąpiły dochody o ujemnej wartości.

(akta kontroli str. 1372-1374, 3313-3342, 4341-4354)

Zaplanowane na 2023 r. dla Urzędu, jako dysponenta III stopnia, dochody budżetowe w kwocie 221 tys. zł zostały zrealizowane w wysokości 300 tys. zł, tj. o 35,7% więcej w stosunku do kwoty planowanej i stanowiły 100,3% dochodów zrealizowanych w 2022 r. Dysponent III stopnia uzyskał nieplanowane dochody w wysokości 26,2 tys. zł w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie*, w § 094 *Wpływy z różnych rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych*, z tego 16,6 tys. zł w związku z refundacją kosztów pogrzebu⁸, 5,2 tys. zł w związku z wpłatą z tytułu rozliczeń dotyczących 2022 r. i 4,4 tys. zł z tytułu zwrotu składek ZUS pracodawcy za 2022 r. w związku z przekroczeniem przez pracowników Urzędu rocznej podstawy naliczania tych składek. Urząd uzyskał również 11,4 tys. zł niezaplanowanych dochodów z tytułu rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych w rozdziałach 85146 i 85157. Dochodów tych nie ujęto w planie finansowym jednostki, ponieważ nie były one objęte przypisem należności według stanu na koniec poprzedniego roku budżetowego. Ponadto Urząd uzyskał w rozdziale 75011, w § 097 *Wpływy z różnych dochodów* dochody wyższe o 17,9 tys. zł od zaplanowanych, co wynikało z potrącenia należnego jednostce wynagrodzenia płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych.

(akta kontroli str. 374-375, 387-398, 406-409)

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. należności pozostałe do zapłaty w części 85/16 – województwo opolskie wynosiły 426 873,9 tys. zł i były o 30 122,1 tys. zł (7,6%) wyższe niż w roku poprzednim (396 751,8 tys. zł). Obejmowały one głównie należności w rozdziałach:

- 85502 w kwocie 395 812 tys. zł – o 29 310,4 tys. zł (8%) wyższej niż w 2022 r.; wzrost należności w tym rozdziale spowodowany był zwiększeniem zobowiązań dłużników alimentacyjnych;
- 70005 w kwocie 21 567,6 tys. zł – o 1 213,5 tys. zł (6%) wyższej niż w roku ubiegłym, co było głównie wynikiem wzrostu: 1/ należności dotyczących opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, 2/ należności z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego, 3/ należności z tytułu pozostałych odsetek; wzrost ten był efektem zawarcia w 2023 r. umów sprzedaży nieruchomości oraz wejściem w 2023 r. nowych uregulowań prawnych dotyczących sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa na rzecz ich użytkowników wieczystych;
- 85132 § 058 *Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych* w kwocie 3 041,5 tys. zł – o 602,8 tys. zł (16,5%) mniejsze niż w roku ubiegłym, co było skutkiem odpisania z ewidencji księgowej dwóch powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych należności z tytułu kar pieniężnych, nałożonych na podstawie przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁹ za wprowadzanie do obrotu produktów stanowiących środki zastępcze (tzw. dopalacze), w związku z brakiem możliwości wyegzekwowania tych należności, ich przedawnieniem oraz umorzeniem w wyniku śmierci dłużnika; należności w § 091 *Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat* wyniosły 2 397,1 tys. zł i były o 515 tys. zł (27,4%) wyższe niż w 2022 r., co było skutkiem naliczania odsetek od niezapłaconych kar pieniężnych.

⁸ Pogrzeb Piotra S. – działacza opozycyjnego w czasach PRL – odbył się 30 grudnia 2022 r.; Urząd obciążył Kancelarię Prezesa Rady Ministrów notą księgową nr 1/2023 z 3 stycznia 2023 r., która zrefundowała koszty pogrzebu 18 stycznia 2023 r.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1939.

Zaległości na koniec 2023 r. wynosiły 425 046,2 tys. zł i były o 30 111,4 tys. zł (7,6%) wyższe od zaległości na koniec 2022 r. (394 934,8 tys. zł). W 2023 r., podobnie jak w roku poprzednim, największe kwoty zaległości wystąpiły w działach: 855 *Rodzina* (395 809,8 tys. zł), 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (20 8810,1 tys. zł)¹⁰ oraz 851 *Ochrona zdrowia* (5 995,9 tys. zł)¹¹. Wzrost zaległości w stosunku do 2022 r. był spowodowany głównie zwiększeniem zobowiązań dłużników alimentacyjnych.

(akta kontroli str. 1384-1393, 3313-3342, 4341-4354)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa w części 85/16 – województwo opolskie w 2023 r. zostały zrealizowane w kwocie 1 104 916,5 tys. zł, co stanowiło 97,9% planu po zmianach i 74,5% wydatków wykonanych w 2022 r.

(akta kontroli str. 3325-3359)

W ustawie budżetowej na rok 2023 (po nowelizacji) wydatki budżetu państwa w części 85/16 zostały zaplanowane w wysokości 878 331 tys. zł. W trakcie roku budżetowego plan wydatków Wojewody Opolskiego został zwiększony łącznie o 239 326,5 tys. zł w wyniku przyznania temu dysponentowi środków z rezerw celowych budżetu państwa¹², o 11 021 tys. zł w wyniku przyznania środków z rezerwy ogólnej oraz o 73 tys. zł w wyniku przeniesienia środków z części 42 *Sprawy wewnętrzne*.

(akta kontroli str. 4181)

Wydatki budżetu państwa poniesione w części 85/16 – województwo opolskie w 2023 r. były niższe w stosunku do 2022 r. o 378 496,1 tys. zł, tj. o 25,5%. Spowodowane to było głównie rozpoczęciem od 1 czerwca 2022 r. obsługi programu *Rodzina 500+* przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W konsekwencji w 2023 r. w badanej części budżetowej nie wystąpiły wydatki na realizację tego programu (w 2022 r. wydatki te wyniosły 363 323,3 tys. zł). Ponadto, na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2022 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw¹³, Wojewoda – co do zasady – nie wypłacał w 2023 r. dotacji na realizację zadań Państwowego Ratownictwa Medycznego (w 2022 r. na ten cel poniesiono wydatki w wysokości 89 289,7 tys. zł, natomiast w 2023 r. na podstawie pisma Ministra Zdrowia udzielono Powiatowemu Centrum Zdrowia S.A. w Kluczborku dotacji w kwocie 600 tys. zł na zakup ambulansu, jako rekompensaty za wcześniejsze, nieodpłatne przekazanie ambulansu służbom

¹⁰ W szczególności w § 235 *Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego*, głównie z uwagi na wzrost zaległości z pozostałych odsetek, w mniejszym stopniu wzrostu zaległości dotyczących opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oraz z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności.

¹¹ Głównie należności dotyczące kar pieniężnych, w tym ich przedawnienie oraz umorzenie wobec śmierci dłużnika, a także związane z naliczaniem odsetek od niezapłaconych kar pieniężnych.

¹² Przedstawione kwoty zwiększeń planu wydatków z rezerw celowych i z rezerwy ogólnej uwzględniają dokonane w trakcie roku korekty. Wykorzystano środki w wysokości 229 755,7 tys. zł. Główne przyczyny niewykorzystania środków z rezerw wynikały m.in.: z niepełnego wykorzystania środków na wypłatę odszkodowań w związku z wystąpieniem i likwidacją ognisk chorób zakaźnych zwierząt, ze zmniejszenia liczby świadczeniobiorców uprawnionych do otrzymywania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, z niższych niż szacowano w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, należnych samorządom środków na wypłaty dodatków dla pracowników domów pomocy społecznej wraz pochodnymi, w odniesieniu do planowanej kwoty oraz z niższych niż szacowano kosztów usług dowozu wyborców na wybory parlamentarne.

¹³ Dz. U. poz. 2770.

medycznym Ukrainy¹⁴). Najwyższe wydatki – w kwocie 307 874,3 tys. zł, tj. 27,9% ogółu wydatków, poniesiono w dziale 855 *Rodzina*. Zostały one przeznaczone głównie na realizację świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W dalszej kolejności najwyższe wydatki poniesiono w działach: 010 *Rolnictwo i łowiectwo* – 158 929,1 tys. zł (14,4% ogółu wydatków), 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* – 145 560,6 tys. zł (13,2%), 852 *Pomoc społeczna* – 143 035,2 tys. zł (12,9%) 851 *Ochrona zdrowia* – 98 492,8 tys. zł (8,9%), 750 *Administracja publiczna* – 70 751 tys. zł (6,4%), 801 *Oświata i wychowanie* – 62 810,4 tys. zł (5,7%) i 600 *Transport i łączność* – 44 600,9 tys. zł (4% ogółu wydatków). Łączne wydatki poniesione w ww. ośmiu działach stanowiły 93,4% wydatków zrealizowanych przez dysponenta części 85/16.

(akta kontroli str. 3325-3359)

W toku realizacji budżetu na 2023 r. nie wykorzystano 23 834,9 tys. zł, co stanowiło 2,1% planu wydatków po zmianach. Różnica pomiędzy planem a jego realizacją dotyczyła przede wszystkim dotacji (przeznaczonych m.in. na wypłatę zasiłków stałych i zasiłków okresowych, realizacji zadań z zakresu spraw obywatelskich oraz na bieżącą działalność domów pomocy społecznej).

(akta kontroli str. 3325-3359)

Środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa zostały przeznaczone na realizację następujących zadań:

- 1) przeprowadzenie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy elewacji zewnętrznej Katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu, wieży północnej „A”; otrzymane na ten cel środki w wysokości 8 935,9 tys. zł wykorzystano w całości; zły stan konstrukcji i wykończenia Katedry wynikał z ekspertyzy wykonanej w lipcu 2021 r., która stanowiła jedną z podstaw przyznania środków z rezerwy ogólnej na wykonanie części wymaganych prac konserwatorskich w 2022 r.;
- 2) doposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w sprzęt pływający wraz z wyposażeniem niezbędnym do prowadzenia działań ratowniczych; z otrzymanych na ten cel środków w wysokości 2 000 tys. zł wykorzystano 1 999,8 tys. zł;
- 3) remont obiektów grobownictwa wojennego w 2023 r. na terenie gmin: Bierawa, Buczyna, Gorzów Śląski, Olesno i Prudnik; z przyznanej kwoty 190 tys. zł wykorzystano 85 tys. zł, co było spowodowane: rezygnacją Gminy Prudnik z realizacji zadania związaną z rozbieżnością stanowisk pomiędzy Gminą a Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, jak również niższymi niż przewidywano kosztami remontu mogił w Gminie Olesno oraz zwrotem, na wezwanie Wojewody, części dotacji otrzymanej przez Gminę Bierawa.

(akta kontroli str. 2319, 2347, 2363)

Przyznanie środków z rezerwy ogólnej na realizację zadań z zakresu doposażenia jednostek ochrony przeciwpożarowej w sprzęt pływający oraz remontu obiektów grobownictwa nastąpiło po uzyskaniu informacji o dostępności takich środków i ich planowanym przeznaczeniu. I tak: 1/ pismem z 20 kwietnia 2023 r. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej poinformował o możliwości sfinansowania ze środków rezerwy ogólnej zakupu łodzi ratowniczych z silnikiem zaburtowym i niezbędnym osprzętem, w celu doposażenia jednostek ochrony przeciwpożarowej, *na których obszarze chronionym występują uwarunkowania skutkujące zagrożeniem*

¹⁴ Co było zgodne z art. 50 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1541, ze zm.). Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw zdrowia, inni właściwi ministrowie, podmiot tworzący podmiot leczniczy, wojewodowie oraz jednostki samorządu terytorialnego mogą finansować lub dofinansować nakłady na inwestycje związane z działalnością zespołów ratownictwa medycznego – w liczbie właściwej dla zapewnienia właściwych parametrów czasu dotarcia na miejsce zdarzenia.

powodziowym, celem wzmocnienia ich potencjału ratowniczego, w szczególności do prowadzenia długotrwałych działań ratowniczych ratownictwa chemicznego i ekologicznego podczas usuwania skutków klęsk żywiołowych i katastrof, 2/ pismem z 9 stycznia 2023 r. przedstawiciel Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zwrócił się do Wojewody Opolskiego z prośbą o wytypowanie grobów polskich żołnierzy i ofiar wojen, w stosunku do których zachodziła potrzeba podjęcia pilnych działań, a które nie zostały uwzględnione we wnioskach o finansowanie w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że rezerwa ogólna stanowi szczególny instrument finansowy, umożliwiający Radzie Ministrów reagowanie m.in. w sytuacjach nagłych i wymagających niezwłocznego wsparcia. *Tworzenie rezerw ogólnych wynika z troski ustawodawcy o sfinansowanie wydatków budżetowych, których nie dało się w ogóle przewidzieć na etapie opracowania i uchwalenia ustawy budżetowej, oraz z potrzeby zabezpieczenia się przed popełnionymi błędami planistycznymi*¹⁵. Nie sposób uznać, że wskazane powyżej zadania, polegające na wykonaniu prac konserwatorskich i robót budowlanych przy elewacji Katedry, oraz na utrzymaniu obiektów grobownictwa wojennego, wpisywały się w intencję ustawodawcy co do przeznaczenia środków rezerwy ogólnej. W jednym z ww. dwóch przypadków inicjatywa sfinansowania zadania środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej została jednak podjęta przez przedstawiciela naczelnego organu administracji rządowej.

(akta kontroli str. 2324-2335, 2366-2369, 2394)

Pismem z 3 kwietnia 2023 r. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przekazał pisemną prośbę Wicestarosty Powiatu Nyskiego o przyznanie środków finansowych z rezerwy ogólnej na przeprowadzenie prac remontowych Domu Zdrojowego Aleksandrówka w Jarnołtówku. W odpowiedzi Wojewoda Opolski stwierdził, że wnioski dotyczące prac konserwatorskich, które mają być przedmiotem realizacji w roku następnym, przyjmowane są do 30 listopada roku poprzedzającego rok wykonania prac¹⁶, w związku z czym nie jest możliwe procedowanie wniosku Wicestarosty.

(akta kontroli str. 4094-4098)

Z kwoty 239 326,5 tys. zł, otrzymanej z rezerw celowych budżetu państwa dysponent części 85/16 wykorzystał 229 755,7 tys. zł (96%). Wykorzystanie środków z rezerw celowych na dotacje wyniosło 97%.

Badanie 10 decyzji zwiększających plan wydatków Wojewody Opolskiego środkami finansowymi pochodzącymi z trzech tytułów rezerw celowych¹⁷, w łącznej kwocie 24 255,4 tys. zł (10,1% łącznej kwoty środków przekazanych z rezerw celowych) wykazało, że po otrzymaniu decyzji ministra właściwego do spraw finansów publicznych o przeniesieniu kwot z tych rezerw do części 85/16 budżetu państwa, Wojewoda Opolski prawidłowo wprowadził odpowiednie zmiany w planie finansowym

¹⁵ W. Miemiec, *Zmiany budżetu i zmiany w budżecie w trakcie jego wykonywania [w:] Prawo finansów publicznych z kuzasami i pytaniami*, red. W. Miemiec, Warszawa 2020, s. 190.

¹⁶ Na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2425).

¹⁷ Badaniem objęto następujące tytuły rezerw: a/ poz. 26 *Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, realizację programu rządowego "Aktywna Tablica" i Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 3, a także innych programów rządowych oraz programów i przedsięwzięć ustanawianych w obszarze oświaty i wychowania na podstawie art. 90u i 90w ustawy o systemie oświaty* (11 691,3 tys. zł); b/ poz. 49 *Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także środki na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych – decyzja nr MF/FS4.4143.3.325.2023.MF.3663* (10 298,5 tys. zł); c/ poz. 72 *Wydatki związane ze zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym w Ukrainie – decyzja nr MF/FS4.4143.3.450.2023.MF.4653* (2 265,7 tys. zł).

tej części. Wnioski o przyznanie środków wynikały z rozpoznanych przez wnioskodawców potrzeb, a otrzymane środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w tych decyzjach.

Poziom wykorzystania środków pochodzących z poszczególnych rezerw celowych, objętych badaniem wyniósł 87,7%¹⁸ oraz 87,2%¹⁹ (łącznie wykorzystano 21 205,9 tys. zł).

(akta kontroli str. 2487-2655, 3557-3560, 4181)

Badaniem objęto również trzy decyzje zwiększające plan wydatków z budżetu środków europejskich o 1 435,8 tys. zł²⁰, przeznaczonych na realizację projektów: *Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Opolu* oraz *Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania* przez powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne w Krapkowicach i w Opolu. Po otrzymaniu ww. decyzji wprowadzono zmiany w planie finansowym dysponenta części. Otrzymane środki z rezerwy zostały wykorzystane w całości.

(akta kontroli str. 3554-3556, 4099-4104, 4182)

W 2023 r. Wojewoda zablokował na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych planowane wydatki w łącznej kwocie 18 104,2 tys. zł²¹. W kwocie zablokowanych wydatków 12 278,5 tys. zł przeznaczonych było na dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym w szczególności na finansowanie: 1/ wypłat zasiłków stałych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej²² oraz zasiłków okresowych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, w części gwarantowanej z budżetu państwa, 2/ działalności bieżącej domów pomocy społecznej, 3/ zadań z zakresu spraw obywatelskich. Nie wystąpiły przypadki blokowania wydatków w trybie określonym w art. 179 ustawy o finansach publicznych. Żadna z decyzji w sprawie blokowania planowanych wydatków nie została wydana w związku ze stwierdzoną niegospodarnością (tj. na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych). Blokad dokonano na podstawie umotywowanych wniosków właściwych wydziałów OUW i podległych dysponentów. Wnioski i decyzje dysponenta w sprawie blokowania planowanych wydatków były sporządzane w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa TREZOR. Decyzje blokujące wydatki pochodzące z rezerwy budżetu państwa zawierały informacje o pozycji rezerwy, z której pochodziły blokowane środki.

¹⁸ Rezerwa poz. 26. Niepełne wykorzystanie otrzymanych środków było spowodowane m.in. otrzymaniem przez szkoły dodatkowych rabatów, rezygnacją z zakupu niektórych podręczników i materiałów ćwiczeniowych oraz zmianami miejsc zamieszkania uczniów.

¹⁹ Łącznie dla rezerw poz. 49 i poz. 72 w rozdziale 85202, tj. środków przeznaczonych na dofinansowanie działalności bieżącej domów pomocy społecznej. Środki przeznaczone na wypłaty dodatków dla pracowników domów pomocy społecznej wraz z pochodnymi były kalkulowane i przyznawane ogólnie przez pracowników Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na podstawie liczby osób zatrudnionych w domach pomocy społecznej według stanu na 1 kwietnia 2023 r. Środki te nie zostały wykorzystane w pełnej wysokości w związku z fluktuacją kadr (odejścia na emerytury, wakaty, długotrwałe zwolnienia lekarskie, zasiłki chorobowe).

²⁰ Zwiększeń dokonano na podstawie decyzji Ministra Finansów: nr PI6.972.521.2023.PBQ. z 20 listopada 2023 r., nr IP6.972.484.2023.INXD z 20 listopada 2023 r. oraz nr nr IP6.972.566.2023.PMX z 4 grudnia 2023 r. – rezerwa celowa budżetu środków europejskich poz. 98.

²¹ Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych 85 decyzjami Wojewoda zablokował wydatki w kwocie 17 339,3 tys. zł. Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ww. ustawy dwiema decyzjami zablokowano 764,9 tys. zł, z tego: 1) 564,9 tys. zł z ustawy budżetowej, w związku ze zmianą przez dwa powiaty (Namysłowski i Nyski) terminu realizacji prac związanych z zagospodarowaniem poscaleniowym – z 2023 r. na 2024 r., 2) 200 tys. zł zaplanowane w ustawie budżetowej dla Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu, z przeznaczeniem na realizację zadania budowlanego; blokady wydatków dokonano w związku z rezygnacją z realizacji ww. zadania, z powodu znacznego wzrostu kosztów jego realizacji.

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.

Szczegółowym badaniem objęto cztery decyzje o blokowaniu wydatków, o wartości ogółem 5 122,5 tys. zł (stanowiącej 28,3% środków zablokowanych przez Wojewodę). Powodem ww. blokad były:

- a) mniejsza niż szacowały gminy liczba osób ubiegających się o zasiłki stałe²³;
- b) niezawarcie umowy dotacji z Gminną Spółką Wodną w Skarbimierzu²⁴,
- c) oszczędności powstałe w wyniku: odstąpienia od realizacji zaplanowanej modernizacji łączności radiowej Dyspozytorni Medycznej ze środków własnych, niedoborów kadrowych w 2023 r. w tej komórce organizacyjnej oraz poniesienia innych wydatków w kwotach niższych niż planowano.

Nieprawidłowość dotycząca blokady środków, które zgodnie z decyzjami blokującymi zamierzano przeznaczyć na modernizację systemu łączności radiowej Dyspozytorni Medycznej, opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 4089-4093, 4184-4190)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu wyjaśnił, że z uwagi na wskazany w art. 154 ust. 2 ustawy o finansach publicznych ostateczny termin wnioskowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o przyznanie środków z rezerw celowych (30 września roku budżetowego), w Urzędzie przyjęto zasadę, zgodnie z którą do Ministra Finansów nie występowano z wnioskami o dokonanie korekt decyzji przyznających środki z rezerw, w przypadku uzyskania po tej dacie informacji o niewykorzystaniu środków. W takiej sytuacji podejmowane były decyzje o blokowaniu nadmiaru posiadanych środków. Jeżeli zaś informacje o niewykorzystaniu środków uzyskano przed 30 września 2023 r., Wojewoda występował Ministra Finansów o dokonanie korekt decyzji przyznających środki z rezerw.

Dysponent części 85/16 – województwo opolskie nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów dyspozycji wpłat środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 ani na Fundusz Pomocy.

(akta kontroli str. 2692-2693, 2810, 2812)

Wydatki zrealizowane przez Urząd wyniosły 68 036 tys. zł (96,7% planu po zmianach)²⁵. W porównaniu do 2022 r. (63 048,9 tys. zł) wydatki były wyższe o 4 987,1 tys. zł (tj. o 7,9%), co w szczególności było skutkiem wzrostu wynagrodzeń, jak też wynikało z realizacji inwestycji, m.in. w zakresie przebudowy instalacji części budynku OUW w związku z wykonaniem zabezpieczeń przeciwpożarowych, przebudowy budynków Wojewódzkiej Bazy Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszcach oraz z realizacji zakupów inwestycyjnych, w tym urządzeń do ostrzegania i alarmowania ludności.

(akta kontroli str. 414-428)

Dysponentowi III stopnia przyznano z rezerw celowych budżetu państwa kwotę 2 891,8 tys. zł, z której wykorzystano 2 732,5 tys. zł (94,5%). Urząd nie otrzymał w 2023 r. środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Plan finansowy wydatków Urzędu jako dysponenta III stopnia po zmianach wynosił 70 347,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 44-45, 254-276, 414-424)

W 2023 r. dysponent części 85/16 – województwo opolskie zrealizował wydatki w pięciu grupach ekonomicznych, z tego: a/ 72,3% stanowiły dotacje i subwencje, b/ 23,8% – wydatki bieżące jednostek budżetowych, a c/ 2,4% – wydatki majątkowe.

²³ Decyzja nr 85/16.4143.12.31.2023.BD z 11 grudnia 2023 r., dotycząca środków zaplanowanych w ustawie budżetowej.

²⁴ Decyzja nr 85/16.4143.12.72.2023.BD z 22 grudnia 2023 r., dotycząca środków z rezerwy celowej poz. 50.

²⁵ Na wydatki bieżące przeznaczono 62 039,7 tys. zł (91,2%), na wydatki majątkowe – 2 647,7 tys. zł (3,9%), na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – 2 733,7 tys. zł (4%), a na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 614,9 tys. zł (0,9%).

Pozostałe 1,5% stanowiły łącznie wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych.

(akta kontroli str. 3325-3359)

Wydatki na dotacje przekazane ze środków budżetu państwa wyniosły ogółem 819 583,2 tys. zł, z tego:

- 798 381 tys. zł w grupie ekonomicznej „dotacje i subwencje”, w tym na: a/ dotacje celowe – 796 026,3 tys. zł, b/ dotacje podmiotowe – 1 593,5 tys. zł²⁶, c/ rekompensaty utraconych dochodów – 419,1 tys. zł²⁷, d/ dotacje na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej, finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych – 342,1 tys. zł²⁸;
- 12 103,6 tys. zł w grupie ekonomicznej „wydatki majątkowe”;
- 9 098,6 tys. zł w grupie ekonomicznej „współfinansowanie projektów z udziałem środków UE”, w tym 6 378,1 tys. zł stanowiły dotacje przeznaczone na wydatki bieżące, a 2 720,5 tys. zł – na wydatki majątkowe.

Wydatki na dotacje w porównaniu do 2022 r. były niższe o 431 072,6 tys. zł (34,5%), co wynikało głównie z zakończenia wypłaty dotacji na realizację programu *Rodzina 500+* oraz dotacji na realizację zadań zespołów Państwowego Ratownictwa Medycznego.

(akta kontroli str. 3325-3359)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków na wybrane dotacje w łącznej kwocie 81 805 tys. zł (tj. 10% łącznej kwoty wydatków na dotacje, sfinansowanych z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich). Badane wydatki zostały przeznaczone na:

- zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, wykorzystywanego do produkcji rolnej – 72 988,1 tys. zł²⁹;
- finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków – 7 223,4 tys. zł³⁰;
- dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych – 1 593,5 tys. zł³¹.

Wojewoda Opolski, przekazując dotacje na dofinansowanie ww. zadań, gromadził dane o zakresie rzeczowym zrealizowanych zadań i uzyskanych efektach. Z dokumentacji zgromadzonej przez dysponenta części 85/16 wynikało, że: a/ terminy i kwoty przekazania dotacji umożliwiały realizację zadań; b/ beneficjenci dotacji nie zgłaszali niedoborów; c/ w przypadkach niepełnego wykorzystania przyznanych dotacji, zostały one zwrócone w niewykorzystanej części; d/ w przypadku dotacji celowych, prowadzona analiza wniosków o przyznanie dotacji pozwalała zweryfikować zasadność ubiegania się o uruchomienie kolejnych transz dotacji. W przypadku badanych dotacji w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo

²⁶ § 258 Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, przyznana 25 spółkom wodnym na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych.

²⁷ § 268 Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych. Wydatki te poniesiono jako zwrot utraconych dochodów przez gminy Kluczbork i Dziesiszowice z tytułu zwolnienia od podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrów badawczo-rozwojowych.

²⁸ § 204 Dotacje przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych.

²⁹ Rozdział 01095 Pozostała działalność, § 201 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.

³⁰ Rozdział 85157 Staże i specjalizacje medyczne, § 221 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa.

³¹ Rozdział 01009 Spółki wodne, § 258 Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych.

przekazywane beneficjentom kwoty wynikały ze sporządzonych kalkulacji potrzeb. W przypadku dotacji na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów, przed przekazaniem pierwszej transzy dotacji Wojewoda nie występował do Marszałka Województwa Opolskiego o oszacowanie wysokości środków niezbędnych do realizacji zadania. Kolejne transze dotacji były wypłacane w ramach środków ujętych w planie finansowym części 85/16 (4 385 tys. zł), uzupełnionych środkami z rezerwy celowej poz. 68 (2 903,1 tys. zł). W odpowiedzi na pisma Marszałka, zawierające informacje o potrzebie zwiększenia wartości środków na realizację zadania wraz z uzasadnieniem oraz informacjami o dotychczasowym wykorzystaniu środków, do umowy z 17 marca 2023 r. zawarto trzy aneksy³² zwiększające wartość przyznanej dotacji.

Na podstawie przekazywanych przez beneficjentów dotacji okresowych i końcowych sprawozdań z realizacji zadań finansowanych środkami dotacji, Wojewoda Opolski sprawował kontrolę wykorzystania dotacji zgodnie z przeznaczeniem oraz dokonywał ocen ich wykorzystania. Stosownie do przepisu art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, dysponent części 85/16 budżetu państwa zatwierdzał rzeczowe i finansowe rozliczenia dotacji, przedstawiane przez dotowane podmioty.

Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku badania próby wydatków na dotacje zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3033-3271, 4144-4174, 4191-4194)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1 903,1 tys. zł³³, tj. 95,1% planu po zmianach i w porównaniu do 2022 r. (1 916,2 tys. zł), były niższe o 0,7%. Najwyższe wydatki w tej grupie poniesiono na: a/ pomoc materialną dla uczniów o charakterze motywacyjnym – 428,8 tys. zł, b/ wypłatę zasądzonych rent za popełnione błędy lekarskie – 346,4 tys. zł, c/ wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń, wypłacane funkcjonariuszom Państwowej Straży Pożarnej – 198,7 tys. zł, d/ wypłatę przez Opolskiego Kuratora Oświaty nagród dla nauczycieli i pracowników oświaty (niezaliczanych do wynagrodzeń) – 185 tys. zł oraz e/ wynagrodzenia i zwrot kosztów przejazdu członków Wojewódzkiej Komisji do spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych – 143,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 3325-3359)

Świadczenia dysponenta III stopnia na rzecz osób fizycznych w 2023 r. wyniosły 614,9 tys. zł. Najwyższe kwotowo wydatki poniesiono na wypłatę zasądzonych rent³⁴ oraz na wynagrodzenia i zwrot kosztów przejazdu członków Wojewódzkiej Komisji do spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych³⁵.

(akta kontroli str. 414-425)

Zrealizowane wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 263 497,7 tys. zł³⁶. Wydatki bieżące stanowiły 97,9% planu po zmianach i w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 52 712,9 tys. zł (25%). Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia i pochodne zrealizowane w kwocie 200 972,1 tys. zł³⁷ (99,6% planu po zmianach).

(akta kontroli str. 3325-3359)

Przeciętne zatrudnienie³⁸ w 2023 r. w ramach części 85/16 – województwo opolskie wyniosło 1 521 osób i było wyższe od przeciętnego zatrudnienia w 2022 r. (1 442)

³² Z 13 lipca 2023 r., z 5 października 2023 r. oraz z 20 grudnia 2023 r.

³³ Ponadto 7 tys. zł stanowiły świadczenia na rzecz osób fizycznych w grupie „współfinansowanie”.

³⁴ Dział 851 *Ochrona Zdrowia*, rozdział 85195 *Pozostała działalność*, § 3050 *Zasądzone renty*.

³⁵ Dział 851 *Ochrona Zdrowia*, rozdział 85195 *Pozostała działalność*, § 3030 *Różne wydatki na rzecz osób fizycznych*.

³⁶ Ponadto 3 791,3 tys. zł stanowiły wydatki bieżące na współfinansowanie.

³⁷ Ponadto 3 021,1 tys. zł stanowiły wynagrodzenia w grupie „współfinansowanie”.

³⁸ W przeliczeniu na pełne etaty wykazane w sprawozdaniu Rb-70.

o 79 osób (5,5%). Zatrudnienie, obliczone według metodologii sporządzania sprawozdania Rb-70, wzrosło głównie: 1/ o 42 osoby w Urzędzie, co opisano w dalszej części wystąpienia; 2/ o 29 osób w Inspekcji Weterynarii; powyższe wynikało głównie ze zwiększenia zatrudnienia od października 2022 r. w powiatowych inspektoratach weterynarii o 33 osoby – z uwagi na pozostawanie tych osób w zatrudnieniu przez cały 2023 r. nastąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia w tym roku w stosunku do 2022 r.

(akta kontroli str. 2743-2809)

Przeciętne zatrudnienie w Urzędzie, wykazane w sprawozdaniu Rb-70 za okres od początku okresu do końca IV kwartału 2023 r. wyniosło 458,98 osób i wzrosło w stosunku do przeciętnego zatrudnienia wykazanego w sprawozdaniu Rb-70 za analogiczny okres 2022 r., wynoszącego 416,82 osoby.

W 2023 r. w Urzędzie zatrudniono dodatkowych pracowników, m.in. a/ zatrudniono dziewięć osób z powodu realizacji nowych zadań związanych z administrowaniem rezerwami osobowymi oraz rejestracją na potrzeby kwalifikacji wojskowej w Oddziale Spraw Obronnych oraz zwiększeniem o jeden etat zatrudnienia w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego³⁹, b/ utworzono cztery miejsca pracy poza korpusem służby cywilnej w oddziałach: Organizacji i Zarządzania Dokumentami oraz Obsługi Urzędu w związku z realizacją zadań wynikających z obowiązku archiwizacji dokumentacji i obsługi bieżących wydarzeń organizowanych w Urzędzie, c/ przyznano etat Wydziałowi Zdrowia i Polityki Społecznej w związku z dużą ilością zadań w zakresie szkoleń specjalizacyjnych lekarzy oraz Oddziałowi Paszportów w związku z napływem klientów z innych województw, d/ wzrosło średnioroczne zatrudnienie o ok. sześć etatów w projektach: *Opolskie – bezpieczne miejsce dla uchodźców wojennych* oraz *Przyjazny urząd dla legalnej migracji*⁴⁰.

System kontroli zarządczej w zakresie sprawozdawczości Urzędu nie gwarantował prawidłowości sporządzania sprawozdań Rb-70, gdyż: a/ wg złożonych wyjaśnień Kierownika Oddziału Kadr i Dyrektora Biura Obsługi Urzędu nieprawidłowo sporządzone zostały sprawozdania Rb-70 w latach 2021-2022, b/ przekazywane przez Biuro Obsługi Urzędu i Kierownika Oddziału Kadr dane o stanie zatrudnienia w 2023 r., w tym na ostatni dzień kwartału i o przeciętnym zatrudnieniu w okresie, zawierały błędy i omyłki, c/ Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniał, że *system (...), który oblicza przeciętne zatrudnienie do sprawozdania Rb-70 może powodować rozbieżności*. Powyższy stan oraz zidentyfikowane w trakcie kontroli NIK różnice pomiędzy stanem zatrudnienia wskazanym w sprawozdaniu Rb-70 za okres od początku roku do końca IV kwartału a danymi o stanie zatrudnienia w poszczególnych miesiącach 2023 r. opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 46-47, 170-171, 279, 309-312, 316-317, 405-41-411, 2721-2723, 3285-3299)

Wydatki na wynagrodzenia w części 85/16 w 2023 r. wyniosły 173 133 tys. zł i były wyższe o 31 104 tys. zł (tj. o 21,9%) od wydatków na wynagrodzenia w 2022 r. (wynoszących 142 029 tys. zł). Najwyższy wzrost wynagrodzeń (o 11 257 tys. zł) wystąpił w Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Pracownikom tej Inspekcji, którym oprócz podwyższenia wynagrodzeń na podstawie ustawy budżetowej na 2023 r., od 1 lipca 2023 r. przyznano również podwyżki wynikające z art. 3a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych⁴¹. Znaczący wzrost kwoty

³⁹ Zwiększenie zatrudnienia nastąpiło w związku z wynikami kontroli NIK *Przygotowanie państwa na zagrożenia związane z działaniami hybrydowymi* (PI/22/029).

⁴⁰ Projekty realizowane w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) na lata 2014-2020.

⁴¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2139.

wypłaconych wynagrodzeń wystąpił także w Urzędzie (o 6 536 tys. zł), co było wynikiem podwyżki wynagrodzeń zasadniczych o 7,8%, przyznania dodatkowych środków na sfinansowanie regulacji wynagrodzeń dla specjalistów i pracowników wyróżniających się kompetencjami, jak też nałożeniem na dysponenta III stopnia dodatkowych obowiązków, wynikających z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym⁴². Dodatkowo w Urzędzie zwiększyła się kwota wydatków na wynagrodzenia w ramach programów współfinansowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z UE oraz ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych – w ramach projektów pn: *Opolskie – bezpieczne miejsce dla uchodźców wojennych* oraz *Opieka nad dziećmi do lat 3*. W jednostkach Inspekcji Weterynarii nastąpił wzrost wynagrodzeń w stosunku do 2022 r. o 6 230 tys. zł w związku ze zwiększeniem zatrudnienia, z przyznaniem dodatkowych środków na podniesienie wynagrodzeń od lipca 2022 r. oraz na wypłatę dodatków motywacyjnych.

Według danych zawartych w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków, nie doszło do przekroczenia planu wydatków na wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 2743-2747, 2778-2779, 2791, 3325-3359, 3817-3827)

Trzy nagrody w łącznej kwocie 28 tys. zł wypłacono w grudniu 2023 r. poprzedniej Dyrektor Generalnej Urzędu. Przyznanie tych nagród przez byłego Wojewodę Opolskiego odpowiednio 17 i 30 listopada oraz 5 grudnia 2023 r. uzasadniono m.in.: pełnieniem przez Dyrektora Generalną funkcji przewodniczącej komisji do spraw zwalniania obywateli Ukrainy ze współfinansowania opłat, prowadzeniem rozmów z uchodźcami celem ich aktywizacji zawodowej, reprezentowaniem Wojewody Opolskiego na uroczystościach państwowych i lokalnych, bieżącym wsparciem Dyspozytorni Medycznej, udziałem w analizowaniu spraw prawnych zleconych kancelarii zewnętrznej, sporządzaniem zawiadomień do prokuratury w *sprawach wymagających interwencji Wojewody Opolskiego*, współpracą ze związkami zawodowymi oraz dostępnością *nie tylko dla dyrektorów, a także dla pracowników* i bieżącym rozwiązywaniem problemów przedstawianych przez pracowników celem poprawy komfortu ich pracy, jak też *czynnym udziałem w kontrolach NIK*.

(akta kontroli str. 170-171, 173, 585-598)

W 2023 r. zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów zlecenia⁴³ wykonywały 92 osoby (tj. o jedną osobę mniej niż w 2022 r.), z których dziewięć, podobnie jak w roku poprzednim, było pracownikami Urzędu. Na realizację tych umów wydatkowano łącznie 297 tys. zł, z tego na rzecz pracowników Urzędu wypłacono 66,1 tys. zł⁴⁴.

Zawarte w 2023 r. umowy zlecenia z dziewięcioma pracownikami Urzędu dotyczyły wykonywania zadań: 1/ konsultantów wojewódzkich z dziedziny pielęgniarstwa ratunkowego oraz z dziedziny medycyny ratunkowej; zadania te w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. realizowało dwóch pracowników Urzędu⁴⁵ pełniących funkcję wojewódzkich koordynatorów ratownictwa medycznego⁴⁶; 2/ związanych z obsługą posiedzeń składów orzekających Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania

⁴² Dz. U. poz. 1429, ze zm.

⁴³ Analizą objęto umowy zlecenia trwające od trzech miesięcy lub dłużej oraz umowy powtarzane nieprzerwanie przez ten okres.

⁴⁴ Pięciu pracownikom wykonującym zadania związane z realizowanym Programem Senior+ wypłacono 36 tys. zł; konsultantom z dziedzin pielęgniarstwo ratunkowe i medycyna ratunkowa wypłacono 6,8 tys. zł; dwóm pracownikom za udział w posiedzeniach wojewódzkich zespołów orzekających wypłacono 23,2 tys. zł. W 2022 r. pracownikom Urzędu wypłacono łącznie 68,7 tys. zł.

⁴⁵ Umowy nr: a/ OUW.II.36.2023 z 21 lutego 2023 r. wraz z aneksem z 30 listopada 2023 r., b/ nr OUW.II.76.2023 z 21 lutego 2023 r. wraz z aneksem z 30 listopada 2023 r.

⁴⁶ Wynagrodzenie ryczałtowe wynosiło: a/ 3,6 tys. zł dla konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie medycyny ratunkowej – płatne w trzech ratach (pierwsza rata w lipcu i dwie raty w grudniu), b/ 3,2 tys. zł dla konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego – płatne w trzech ratach (pierwsza rata w lipcu i dwie raty w grudniu).

o Niepełnosprawności w Opolu⁴⁷; zadania te były realizowane w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. przez dwie pracownice Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej na podstawie umów⁴⁸ zawartych z Przewodniczącą Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu; 3/ związanych z obsługą Programu wieloletniego⁴⁹ Senior+ przez pięcioro pracowników Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej na podstawie umów zawartych z Dyrektorem Generalną⁵⁰. Uzasadnieniem realizacji tych zadań przez pracowników Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej było nieprzyznanie na obsługę ww. Programu dodatkowych etatów, a jedynie środków na obsługę techniczną w kwocie do 4% budżetu rocznego Programu. Środki na obsługę Programu zostały przyznane Wojewodzie decyzją Ministra Finansów z 7 lutego 2023 r. w kwocie łącznej 43,1 tys. zł, z tego 36 tys. zł w § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe oraz 7,1 tys. zł na pochodne od ww. wynagrodzeń (§§ 411-412); do zadań pracowników należało m.in. udzielanie informacji o zasadach i warunkach udziału w Programie oraz o kwalifikowalności wydatków, przygotowanie projektów umów, weryfikacja wniosków o przekazanie dotacji, przeprowadzanie kontroli w klubach Senior+, monitorowanie ciągłości realizacji zadań finansowanych z Programu i przygotowanie sprawozdania z jego realizacji w województwie opolskim. Zadania te realizowano w okresie od kwietnia do grudnia 2023 r.; wynagrodzenia wypłacano w transzach na podstawie rozliczeń zawierających godzinowy wykaz czasu przeznaczanego na prowadzenie spraw związanych z realizacją Programu. Badaniem objęto wszystkie umowy cywilnoprawne (9) zawarte z własnymi pracownikami (100%) oraz cztery inne umowy⁵¹ wybrane z umów (83) zawartych w 2023 r. z osobami niebędącymi pracownikami Urzędu. Badanie wykazało, że zawarcie umów wynikało z potrzeb OUW, rachunki przedstawione przez zleceniobiorców były zgodne z treścią zawartych umów, a ich weryfikacja przez Urząd pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym była prawidłowa.

(akta kontroli str. 252-253, 325, 328, 344-354, 567)

Zakupy towarów i usług (§§ 421-439) zrealizowano w kwocie 40 586,9 tys. zł⁵², tj. o 21,6% wyższej od wykonania w tej grupie wydatków roku poprzednim (33 369,7 tys. zł). Wyższe w stosunku do roku poprzedniego wydatki poniesione zostały w szczególności: 1/ przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Opolu na zakup energii, remont pomieszczeń w budynku Zakładu Higieny Weterynaryjnej, pokoju socjalnego, rozdzielni głównej w jednym z budynków, remont dachu oraz na usunięcie awarii sieci elektrycznej; 2/ w powiatowych inspektoratach weterynarii na zakup usług, m.in. w zakresie badania zwierząt rzeźnych i mięsa; 3/ w Urzędzie, głównie na zakup odnowień licencji i przedłużenia gwarancji na urządzenia działające w infrastrukturze informatycznej; 4/ w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej – na zakup materiałów i wyposażenia.

(akta kontroli str. 3325-3359, 3567-3645, 4191-4194)

⁴⁷ Udział w posiedzeniach składów orzekających tego Zespołu w charakterze członka oraz wydawania ocen funkcjonowania społecznego lub ocen zawodowych niezbędnych do wydawania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Wynagrodzenie za sporządzenie jednego pełnego orzeczenia ustalono w kwocie 36 zł. Dodatkowo osoby te zobowiązano do uczestnictwa w szkoleniach pracowników socjalnych i doradców zawodowych, organizowanych przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Warszawie, za które przysługiwał zwrot kosztów. Zadania te, zgodnie z zawartymi umowami, miały być wykonywane poza godzinami wynikającymi z umów o pracę i nie obejmowały zakresu czynności wykonywanych w ramach stosunku pracy w Urzędzie.

⁴⁸ Umowy nr WZO.2140.6.2003 i nr WZO.2140.5.2023 zawarte w styczniu 2023 r.

⁴⁹ Na lata 2021-2025.

⁵⁰ Umowy od numeru OUW.II.83.2023 do OUW.II.87.2023 zawarte w kwietniu 2023 r.

⁵¹ Dwie umowy z osobami wykonującymi czynności konserwacyjne na terenie Bazy Szkoleniowo-Warsztatowo-Garażowej przy ul. Zgorzeleckiej w Opolu, umowę zlecenia z osobą wykonującą zadania dotyczące działalności Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz umowę zlecenia z osobą wykonującą zadania konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie medycyny rodzinnej.

⁵² Ponadto na zakup towarów i usług wydatkowano 710 tys. zł w grupie „współfinansowanie”.

Wydatki majątkowe zrealizowane w części 85/16 wynosiły 25 978,9 tys. zł⁵³, co stanowiło 96,2% planu po zmianach, i były wyższe o 4 166,1 tys. zł (19,1%) od wykonania w 2022 r. (21 812,8 tys. zł). Wyższe wydatki w tej grupie ekonomicznej wystąpiły w szczególności w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu (o 4 954,2 tys. zł⁵⁴) i zostały poniesione głównie na zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego, samochodu specjalnego z drabiną mechaniczną, samochodu rozpoznawczo-ratowniczego i operacyjnego, jak również innych pojazdów i łodzi. Ponadto w 2023 r. poniesiono wyższe o 1 122,2 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego wydatki na dotacje na zadania majątkowe w zakresie rozwoju gminnej infrastruktury drogowej. Udzielono też dotacji na budowę nowej siedziby Urzędu Gminy Murów (w kwocie 1 708,8 tys. zł). Zmniejszeniu w stosunku do roku poprzedniego uległy natomiast wydatki na zakupy inwestycyjne Inspekcji Weterynaryjnej oraz wydatki inwestycyjne Dyspozytorni Medycznej⁵⁵.

(akta kontroli str. 3325-3359, 4195-4207)

W planie finansowym Urzędu, jako dysponenta III stopnia, na wydatki majątkowe przewidziano 1 827 tys. zł⁵⁶. W wyniku dokonanych w trakcie roku zmian⁵⁷ plan tych wydatków zwiększono do 2 822,2 tys. zł. Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 2 672,2 tys. zł⁵⁸, głównie w rozdziale 75011, w którym wydatkowano 1 194,9 tys. zł, tj. 44,7%. Wydatki majątkowe poniesiono na:

- 1) wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w OUW (549,7 tys. zł),
- 2) zakup urządzeń do ostrzegania i alarmowania ludności – trzech central alarmowych, siedmiu kompletów syren i ośmiu stacji obiektowych (495,4 tys. zł),
- 3) przebudowę budynku nr 2 w Wojewódzkiej Bazie Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszycach – IV etap (375,7 tys. zł),
- 4) przebudowę budynku nr 1 w Wojewódzkiej Bazie Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszycach (360,8 tys. zł),
- 5) przebudowę infrastruktury informatycznej serwerowni zastępczej (323,3 tys. zł),
- 6) zakup oprogramowania do monitorowania sieci AXANCE (149 tys. zł),
- 7) zakup agregatu prądowłórczego w ramach wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego (146,3 tys. zł),
- 8) rozbudowę systemu CCTV oraz systemu SWIN w pomieszczeniu portierni OUW (72,4 tys. zł),
- 9) zakup rejestratora rozmów (63,4 tys. zł),
- 10) zakup urządzeń UPS wraz z bateriami (39,3 tys. zł),

⁵³ W podanej kwocie 12 103,6 tys. zł stanowiły środki na dotacje majątkowe. Ponadto 4 979,5 tys. zł stanowiły wydatki majątkowe w grupie współfinansowanie.

⁵⁴ Dodatkowo wydatki majątkowe większe o 2 183,4 tys. zł w stosunku do 2022 r. wystąpiły w grupie „współfinansowanie”, w §§ 6068 i 6069. Z paragrafów tych dokonano zakupów sprzętu analitycznego, bezzalagowego statku powietrznego, namiotów pneumatycznych oraz systemu streamingu video z transmisją mobilną.

⁵⁵ W 2022 r. miała miejsce zmiana siedziby Dyspozytorni Medycznej.

⁵⁶ Zaplanowano realizację siedmiu zadań, w tym czterech w § 605 na kwotę 1 165 tys. zł i trzech w § 606 na kwotę 662 tys. zł.

⁵⁷ W trakcie roku zrezygnowano z dwóch zadań (w rozdziale 85146, § 606) na kwotę 56 tys. zł i wprowadzono 13 nowych zadań na łączną kwotę 1 424,7 tys. zł. Ponadto zwiększono zaplanowane wydatki na realizację zadania pn.: *Przebudowa budynku nr 2 w Wojewódzkiej Bazie Sprzętu Obrony Cywilnej w Luboszycach* w związku m.in. z aktualizacją kosztorysu inwestorskiego oraz na realizację zadania *Wykonanie zabezpieczeń p-poż.* w związku z przyjęciem pierwotnej planowanej kwoty 165 tys. zł, która wynikała z przewidywanych możliwości sfinansowania ww. zadania w 2023 r., lecz była nieadekwatna do zakresu uchybień w zakresie p-poż. objętych decyzją Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu. Wystąpiły również przypadki zmniejszenia zaplanowanych wydatków na realizację zadania *Zakupy w ramach wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego* w związku z otrzymaniem niższej oferty na zakup agregatu prądowłórczego oraz zmniejszenia zaplanowanych wydatków na realizację zadania *Wykonanie sieci teleinformatycznej OUW i Przebudowa infrastruktury informatycznej w serwerowni* w związku z przesunięciem części środków na realizację zadania *Wykonanie zabezpieczeń p-poż.*, które to zadanie uznano za priorytetowe.

⁵⁸ W tym 24,6 tys. zł stanowiły wydatki na współfinansowanie w §§ 6061 i 6062.

- 11) opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej systemu łączności radiowej na potrzeby systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w woj. opolskim (24,1 tys. zł),
- 12) zakup rozszerzenia licencji do programu dotyczącego ewidencji i inwentaryzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (16,7 tys. zł),
- 13) wykonanie dokumentacji projektowej popiersia Wojciecha Korfańskiego (14,9 tys. zł),
- 14) zakup systemu audiowizualnego w ramach projektu 4/14-2022/OG-FAMI pn. *Bezpieczne miejsce dla uchodźców wojennych*, realizowane w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) na lata 2014-2020 (14,5 tys. zł),
- 15) zakup i montaż rolety skrzyni ładunkowej w samochodzie Ford Ranger (11,6 tys. zł),
- 16) zakup niszczarki w ramach projektu 4/14-2022/OG-FAMI pn. *Bezpieczne miejsce dla uchodźców wojennych*, realizowane w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) na lata 2014-2020 (10,3 tys. zł),
- 17) rozbudowa systemu antynapadowego w Archiwum Akt Przedsiębiorstw Zlikwidowanych przy ul. Oleskiej (2,5 tys. zł),
- 18) wykonanie sieci teleinformatycznej na I piętrze (2,3 tys. zł).

Wprowadzone zmiany w planie wydatków majątkowych oraz przeznaczenie środków na ww. cele było uzasadnione i wynikało z zakresu realizowanych zadań. W przypadku zmian dokonywanych na podstawie art. 171 ust. 4 ustawy o finansach publicznych uzyskano wymagane zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Efektem rzeczowym poniesionych wydatków majątkowych była poprawa stanu posiadanych składników majątkowych, w tym budynków i sieci informatycznej a także uzupełnienie zasobów związanych z realizacją zadań Urzędu w zakresie zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpowodziowej i systemu łączności na potrzeby Państwowego Ratownictwa Medycznego w województwie opolskim.

Część zaplanowanych wydatków majątkowych Urzędu w łącznej kwocie 132,7 tys. zł⁵⁹ została zablokowana na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 5-40, 48-84, 151-155, 174-251, 280-308)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków Urzędu jako dysponenta III stopnia w kwocie 3 889,1 tys. zł (stanowiącej 5,7% wydatków Urzędu), w tym wydatki majątkowe w kwocie 1 944,4 tys. zł⁶⁰ i wydatki bieżące w kwocie 1 944,7 tys. zł⁶¹. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie zapisów na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki* metodą monetarną (MUS⁶²).

Operacje gospodarcze potwierdzone tymi dowodami zostały zbadane pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności ich dokonywania. Nie stwierdzono przypadków poniesienia wydatku ponad kwotę ujętą w planie finansowym jednostki, a także przypadków nieterminowej płatności skutkującej zapłaceniem odsetek, kar lub opłat.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła poniesienia przez Urząd w okresie trwania prekampanii i kampanii wyborczej do parlamentu, wydatków na publikacje promujące działania rządu i byłego Wojewody Opolskiego – jednocześnie kandydata do

⁵⁹ W rozdziale 85146 § 605 (125,9 tys. zł) i w rozdziale 75421 § 605 (6,8 tys. zł).

⁶⁰ Badaniem objęto łącznie dziewięć zapisów/dowodów dotyczących wydatków majątkowych, w tym pięć zapisów/dowodów (na kwotę 1 394,7 tys. zł) dobranych metodą losową MUS i czterech zapisów/dowodów (na kwotę 549,7 tys. zł) dobranych w sposób celowy.

⁶¹ Badaniem objęto łącznie 68 zapisów/dowodów dotyczących wydatków bieżących Urzędu, w tym 40 zapisów/dowodów dobranych metodą losową MUS (na kwotę 1 711,5 tys. zł) oraz 28 zapisów/dowodów (na kwotę 233,2 tys. zł), dobranych do badania w sposób celowy.

⁶² Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

parlamentu, jak również zwiększeniu w II połowie 2023 r. wydatków na promocję numeru alarmowego 999 bez przeprowadzenia rzetelnej analizy potrzeb oraz identyfikacji grup docelowych działań promocyjnych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 340-343, 568-572, 695-714, 2727-2729)

W wyniku kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. (P/23/001)* NIK wniosowała do Wojewody o kontynuowanie realizacji działań, mających na celu ograniczenie opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej. Wniosek ten został zrealizowany poprzez: zmiany grup taryfowych stosowanych w części obiektów, obniżenie mocy umownej w Wieży Piastowskiej, bieżące monitorowanie zużycia energii oraz podjęcie działań mających na celu obniżenie jej zużycia – takich jak rezygnacja z iluminacji świetlnych w okresie świątecznym, czy też montaż urządzenia do redukcji mocy biernej w Dyspozytorni Medycznej oraz naprawę i rozbudowę takich urządzeń w dwóch innych lokalizacjach.

(akta kontroli str. 2656-2688)

Badaniem – pod kątem stosowania procedur udzielania zamówień publicznych określonych w ustawie Pzp, ustawie o finansach publicznych, aktach wykonawczych do ww. ustaw oraz wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych⁶³ – objęto sześć postępowań, w wyniku których poniesiono w 2023 r. wydatki w łącznej kwocie 752,7 tys. zł. Badaniem objęto jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o wartości przekraczającej 130 tys. zł netto, do którego zastosowanie miały przepisy ustawy Pzp⁶⁴ oraz pięć zamówień publicznych o wartości szacunkowej mniejszej niż 130 tys. zł netto, do których nie stosowano przepisów ww. ustawy⁶⁵. Wszystkie wskazane powyżej postępowania zbadano pod kątem ich przygotowania i przeprowadzenia, udzielenia zamówienia, a także prawidłowości realizacji umowy zawartej w jego wyniku. Przeprowadzone badanie wykazało, iż udzielenie tych zamówień było zasadne i odpowiadało potrzebom Urzędu. Procedura udzielenia i realizacji zamówienia publicznego na *Wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW* prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy Pzp zawierała uchybienia, a OUW dokonywał szacowania wartości zamówienia dla zamówień publicznych, do których nie stosuje się przepisów ustawy

⁶³ 1/ Zarządzenie nr 16/2022 Dyrektora Generalnego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania przez Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty netto 130 000 zł, do których nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych; 2/ Zarządzenie nr 2/2023 Dyrektora Generalnego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania przez Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty netto 130 000 zł, do których nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych 3/ Zarządzenie nr 30/2023 Dyrektora Generalnego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania przez Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu zamówień publicznych o wartości szacunkowej mniejszej niż 130 000 zł netto, do których nie stosuje się przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych; 4/ Zarządzenie nr 17/2022 Dyrektora Generalnego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu z dnia 31 maja 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania przez Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu zamówień publicznych o wartości szacunkowej równej lub przekraczającej kwotę 130 000 zł netto, do których stosuje się przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych 5/ Zarządzenie nr 3/2023 Dyrektora Generalnego Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania przez Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu zamówień publicznych o wartości szacunkowej równej lub przekraczającej kwotę 130 000 zł netto, do których stosuje się przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych.

⁶⁴ Postępowanie nr Z15/92072 o udzielenie zamówienia publicznego na *Wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW* (znak sprawy: BOU.V.272.10.2023).

⁶⁵ Zamówienia: 1/ na dostawę środków higienicznych na potrzeby OUW w Opolu w 2023 r. (umowa nr OUW.I.98.2023 z dnia 21 lutego 2023 r.), 2/ na dostawę chemii gospodarczej, worków na śmieci i artykułów higienicznych (umowa nr OUW.I.125.2023 z dnia 8 marca 2023 r.), 3/ na usługi sprzątnięcia pomieszczeń biurowych i sanitarnych CPR (umowa nr OUW.I.1.2023 z dnia 2 stycznia 2023 r.), 4/ na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie dotyczącym zabezpieczeń przeciwpożarowych budynku OUW (umowa nr OUW.I.180/2023 z dnia 5 lipca 2023 r.), 5/ na usługi nadzoru inwestorskiego przy realizacji zadania polegającego na wykonaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW (umowa nr OUW.I.231.2023 z dnia 17 października 2023 r.).

Pzp z naruszeniem regulacji wewnętrznych w tym zakresie oraz nie łączył wartości zamówienia udzielanego w częściach, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W wyniku kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. (P/23/001)* sformulowano wniosek o zapewnienie rzetelnej weryfikacji okoliczności, uzasadniających wprowadzanie zmian do umów o udzielanie zamówień publicznych. Wobec niestwierdzenia w ramach niniejszej kontroli nieprawidłowości w tym zakresie, wniosek ten uznaje się za zrealizowany.

(akta kontroli str. 840-950, 1041-1252, 1286-1371, 1697-2161)

Zobowiązania w części 85/16 według stanu na 31 grudnia 2023 r. wyniosły 15 046 tys. zł i były o 19,7% wyższe od zobowiązań na koniec 2022 r. (wynoszących 12 566,7 tys. zł). Zasadniczą pozycję (11 865,2 tys. zł), tj. 78,9% ogółu zobowiązań stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

(akta kontroli str. 3325-3359)

W Urzędzie 93,2% stanu zobowiązań na koniec 2023 r. (3 622,9 tys. zł z 3 887,3 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego z pochodnymi. W Urzędzie wg stanu na koniec roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

W 2023 r. wystąpiły cztery przypadki naliczenia i wypłacenia odsetek od nieterminowych płatności, w tym jeden przypadek naliczenia i zapłacenia odsetek w kwocie 13 020,2 zł (rozdział 85516 *System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3*), w związku z rozstrzygnięciem przez sąd sporu⁶⁶ o zapłatę przez Skarb Państwa, dofinansowania wraz z odsetkami od 3 stycznia 2022 r. w ramach programu *Maluch+*, jak również trzy przypadki zapłacenia odsetek w łącznej kwocie 4,78 zł⁶⁷ (rozdział 85321 *Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności*).

(akta kontroli str. 414-424, 573-579, 601-602, 1405)

Według złożonych wyjaśnień dysponent części 85/16 sprawował nadzór nad: a/ zgodnością wydatków z planowanym przeznaczeniem, prawidłowością wykorzystania środków finansowych w tym zakresie zrealizowanych zadań, b/ prawidłowością wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu państwa, m.in. poprzez:

- wydawanie decyzji Wojewody Opolskiego, wprowadzających zmiany w planie finansowym, co pozwalało na bieżące gospodarowanie nadwyżkami w celu zabezpieczenia niezbędnych potrzeb w chwili zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych;
- weryfikację formalno-rachunkową sprawozdań budżetowych m.in. w zakresie przekazanych dotacji celowych w okresach miesięcznych – na ich podstawie monitorowana była realizacja budżetu w stosunku do upływu czasu;
- wydawanie decyzji blokujących, umożliwiających racjonalne gospodarowanie powstałymi nadwyżkami na poziomie centralnym;
- przeprowadzanie bieżących analiz i weryfikację potrzeb przedstawianych przez jednostki samorządu terytorialnego przed uruchomieniem środków;
- zawieranie umów/porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego, ustalających szczegółowe zasady udzielania, wykorzystania i rozliczania środków przekazywanych w formie dotacji celowej; w przypadku zmiany całkowitego kosztu zadania (wynikającego np. z oszczędności przetargowych lub zmiany terminu wykonania zadania) następowała zmiana zapisów umów/porozumień w celu dostosowania kwoty przyznanej dotacji do faktycznych potrzeb;

⁶⁶ Pozew sądowy z 31 grudnia 2021 r.

⁶⁷ W związku ze zwrotem kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami, zasądzonych wyrokami Sądu Rejonowego w Opolu.

- sporządzanie kwartalnych ocen/informacji wykorzystania dotacji celowej przez merytoryczne wydziały;
- sporządzanie sprawozdań resortowych, które oprócz danych finansowych, zawierały również informacje na temat efektów rzeczowych realizacji zadań, np. o liczbie osób zakwalifikowanych do dożywiania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe (tj. dzieci, osoby starsze).

(akta kontroli str. 2810-2814)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zatwierdzonych przez Wojewodę Opolskiego *Zasadach udzielania i rozliczania dotacji podmiotowej dla spółek wodnych w 2023 roku* sformułowano nieuzasadniony, nadmierny warunek, który zobowiązane były spełnić podmioty uprawnione do otrzymania tej dotacji. Zgodnie z ww. zasadami, prace związane z realizacją zadań objętych dotacją nie mogły zostać zakończone i rozliczone przed podpisaniem umowy z Wojewodą Opolskim, a wszelkie wydatki na pokrycie kosztów materiałowych nie mogły być poniesione przed podpisaniem tej umowy.

Zgodnie z art. 131 ustawy o finansach publicznych dotacje podmiotowe obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Możliwość korzystania przez spółki wodne z pomocy finansowej państwa udzielanej w formie dotacji podmiotowej z budżetu państwa i przeznaczonej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, z wyłączeniem zadań, na realizację których została udzielona inna dotacja, została przewidziana w art. 443 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne⁶⁸. Ze względu na charakter dotacji podmiotowej, przy jej udzielaniu nie jest konieczne zawieranie umów. Tym bardziej sformułowanie w ww. zasadach warunku odnoszącego się do terminów zawarcia umów z poszczególnymi podmiotami, nie było celowe.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę, że ww. zasady zostały ustalone dopiero 7 lipca 2023 r., co skutkowało wyznaczeniem terminu składania wniosków o przyznanie dotacji na 28 lipca 2023 r. i podpisywaniem umów dotacji nawet w listopadzie 2023 r. (ostatnia umowa została podpisana 24 listopada 2023 r.).

Wprowadzone w tym zakresie ograniczenia mogły utrudniać spółkom wodnym prawidłową realizację zadań.

Kierownik Oddziału Środowiska i Rolnictwa wyjaśniła: *Nie jestem pomysłodawcą tych zapisów. Zapis ten jest stosowany od dłuższego czasu, jednak nie jestem w stanie wyjaśnić, jak była rola tego zapisu.*

(akta kontroli str. 4131-4137, 4210, 4246)

2. Pomimo nieudzielenia Gminnej Spółce Wodnej w Skarbimierzu dotacji podmiotowej, pracownicy Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości przeprowadzili kontrolę doraźną – ogłędziny urządzenia wodnego, tj. rowu K-7 w Skarbimierzu. Kontrola ta została przeprowadzona bez podstawy prawnej, gdyż zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁶⁹ Wojewoda Opolski był uprawniony jedynie do kontroli podmiotów, które otrzymały dotację z części budżetu państwa, której dysponentem jest ten wojewoda, a na podstawie art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych – kontroli wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa.

(akta kontroli str. 2815-3032)

Kierownik Oddziału Środowiska i Rolnictwa wyjaśniła m.in., że pracownicy tego

⁶⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm.

⁶⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

Oddziału od połowy grudnia 2023 r., na ustne polecenie Dyrekcji ww. Wydziału [Infrastruktury i Nieruchomości] podejmowali czynności wyjaśniające, prowadzące do zawarcia umowy dotacji z Gminną Spółką Wodną w Skarbmierzu.

(akta kontroli str. 2302-2307)

3. Przedstawione przez dziewięć z 25 spółek wodnych rozliczenia dotacji zostały zatwierdzone po upływie 30-dniowego terminu określonego w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Powyższe dotyczyło rozliczeń przedstawionych przez:

- a) Miejsko-Gminną Spółkę Wodną w Białej 3 stycznia 2024 r., a rozliczenie zatwierdzono 8 lutego 2024 r.,
- b) Gminną Spółkę Wodną Bierawa 9 stycznia 2024 r., a rozliczenie zatwierdzono 12 lutego 2024 r.,
- c) Gminną Spółkę Wodną w Dąbrowie w dniu 24 stycznia 2024 r., a rozliczenie zatwierdzono 27 lutego 2024 r.,
- d) Miejsko-Gminną Spółkę Wodną w Leśnicy w dniu 30 listopada 2023 r., a rozliczenie zatwierdzono 15 stycznia 2024 r.,
- e) Gminną Spółkę Wodną w Otmuchowie w dniu 27 listopada 2023 r., a rozliczenie zatwierdzono 15 stycznia 2024 r.,
- f) Gminną Spółkę Wodną w Paczkowie w dniu 7 grudnia 2023 r., a rozliczenie zatwierdzono 10 stycznia 2024 r.,
- g) Gminną Spółkę Wodną w Pakosławicach w dniu 15 grudnia 2023 r., a rozliczenie zatwierdzono 16 stycznia 2024 r.,
- h) Gminną Spółkę Wodną w Polskiej Cerekwii w dniu 8 stycznia 2024 r., a rozliczenie zatwierdzono 15 lutego 2024 r.,
- i) Miejsko-Gminną Spółkę Wodną w Wolczynie w dniu 8 stycznia 2024 r., a rozliczenie zatwierdzono 14 marca 2024 r.

Kierownik Oddziału Środowiska i Rolnictwa wyjaśniła, że powyższe było spowodowane odniesieniem terminu wskazanego w ustawie o finansach publicznych do ostatecznego rozliczenia dotacji, tj. prawidłowego rozliczenia, po dokonaniu ewentualnych korekt przez spółkę wodną.

(akta kontroli str. 4165-4174, 4277-4307)

4. Nadzór merytoryczny nad rozliczaniem przez Samorząd Województwa Opolskiego kosztów obsługi zadania w zakresie organizacji, finansowania i zapewnienia warunków odbywania staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów nie był w pełni rzetelny. W konsekwencji pracownicy Urzędu nie zidentyfikowali błędów w naliczeniu przez Marszałka Województwa Opolskiego w 2023 r. kosztów obsługi dotyczących 49 lekarzy stażystów. Lekarze ci rozpoczęli staże w 2022 r. i w roku tym koszty obsługi tego zadania zostały już naliczone. Zgodnie natomiast z art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty⁷⁰ koszt obsługi tego zadania wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę (w całym okresie odbywania stażu, a nie w każdym roku kalendarzowym, w którym lekarz odbywa staż). Ponadto koszty obsługi naliczone zostały w pełnej wysokości za trzech lekarzy, którzy w 2023 r. kontynuowali na terenie województwa opolskiego staż rozpoczęty wcześniej poza terenem działania Opolskiej Izby Lekarskiej⁷¹.

Dokonane przez Marszałka Województwa Opolskiego błędne naliczenia, które nie zostały ujawnione przez pracowników Urzędu skutkowały zawyżeniem w 2023 r. kosztów obsługi tego zadania o kwotę 6 206,77 zł.

Dyrektor Wydziału Zdrowia wyjaśniła, że *organizacja, finansowanie oraz zapewnienie warunków nad realizacją zadania został powierzony Marszałkowi Województwa Opolskiego zgodnie z art. 15i, ust. 1 ww. ustawy [o zawodach lekarza i lekarza*

⁷⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, ze zm.

⁷¹ Wysokość kosztu obsługi tego zadania, obliczona proporcjonalnie do okresu odbywania w 2023 r. stażu na terenie Opolskiej Izby Lekarskiej nie powinna przekraczać łącznie 179,77 zł.

dentysty]. Wojewoda dokonuje oceny wykorzystania dotacji na podstawie rozliczenia w ujęciu półrocznym i rocznym.

(akta kontroli str. 3056-3058, 4119-4122)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zauważa, że art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych obliguje dysponentów części budżetowych do sprawowania nadzoru nad wykorzystaniem dotacji udzielonych z budżetu państwa. Nadzór ten może być realizowany m.in. poprzez działania kontrolne przewidziane w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁷².

5. Decyzje o blokowaniu wydatków w kwocie 475 tys. zł, zaplanowanych w rozdziale 85146 § 4000 *Grupa wydatków bieżących jednostki*, podjęte zostały przez Wojewodę Opolskiego dopiero w grudniu 2023 r., z czego 420 tys. zł zablokowane zostało 14 grudnia, a 55 tys. zł – 22 grudnia 2023 r., co było działaniem nierzetelnym. Zgodnie z decyzjami blokującymi ww. wydatki były przeznaczone na modernizację systemu łączności radiowej Dyspozytorni Medycznej, a wiedzę o zaniechaniu realizacji tego zadania w 2023 r. uzyskano co najmniej we wrześniu 2023 r. W umowie nr OUW.I.2018.2023 z 12 września 2023 r. określono bowiem termin opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej systemu łączności radiowej na 90 dni kalendarzowych od podpisania tej umowy, tj. na 11 grudnia 2023 r.

Poprzedni Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśnił m.in.: *Środki te stanowiły zabezpieczenie realizacji zadania modernizacji łączności ze środków własnych, gdyby realizacja ze środków unijnych nie doszła z przyczyn obiektywnych do skutku, lub gdyby doszło do nagłej potrzeby awaryjnej modernizacji łączności w związku z jej złym stanem technicznym. W tym miejscu należy rozszerzyć pojęcie łączności radiowej, które jest dwuaspektowe. Dotyczy bowiem łączności analogowej i cyfrowej. Przejęcie systemu łączności radiowej (...) 23 stycznia 2023 r. od Opolskiego Centrum Ratownictwa Medycznego oraz zmiana lokalizacji DM (...) 1 marca 2023 r. uwiaryściły potrzebę transformacji systemu łączności radiowej oraz jej dostosowania do optymalnych standardów, szczególnie w zakresie łączności radiowej DM z zespołami HEMS (łączność analogowa), która oparta jest o jedną lokalizację antenową niegwarantującą stabilnego połączenia pomiędzy DM a HEMS. Z uwagi na priorytet (łączność z zespołem HEMS będącym w trakcie lotu możliwy jest wyłącznie poprzez radiową łączność analogową) zaplanowana została, w ramach budżetu na 2023 r. budowa systemu analogowej łączności radiowej z zespołami HEMS. W dalszym etapie w kolejnych latach planowano wykonać analogiczne zadanie w zakresie cyfrowej łączności radiowej z ZRM. Wsparcie w ramach programu FEnlKS stanowiło szansę na przystąpienie do całościowej realizacji zadania, czyli budowy systemu łączności analogowej z HEMS oraz łączności cyfrowej z ZRM. Pozostawione środki umożliwiłyby w przypadku awarii jednej, jedynej lokalizacji antenowej służącej do łączności z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym, na bezzwłoczne wdrożenie środków zaradczych likwidujących to zagrożenie. (...) Istotnym powodem ostrożności w blokowaniu środków w w/w kwocie stanowił brak oficjalnej zgody MZ na wykorzystanie funduszy unijnych. Wprowadzie Informacja Departamentu Bezpieczeństwa na temat wysokości zaplanowanych środków została zawarta już w piśmie znak: DBR.527.1.17.2023.AK z dnia 26 kwietnia 2023 r. lecz Komitet Sterujący ds. koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia przyjął Plan działań w sektorze zdrowia na 2024 r. w zakresie Programu FEnlKS 2021-2027 Uchwałą z dnia 11 grudnia 2023 r. nr 17/2023/IV uwzględniającą fiszki projektów, w tym: „Rozwój infrastruktury łączności radiowej w województwie opolskim na potrzeby systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz modernizacja i doposażenie*

⁷² Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

dyspozytorni medycznej”, o czym poinformował Departament Oceny Inwestycji Ministerstwa Zdrowia znak OIOM.901.16.2023.EG z dnia 19 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 2162-2276)

Zdaniem NIK, nie sposób jednak uznać, że cała kwota przeznaczona pierwotnie na budowę systemu łączności radiowej z HEMS była niezbędna, aby zaspokoić potrzeby Urzędu związane z ewentualnymi naprawami tego systemu. Zgodnie z informacją uzyskaną w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od podmiotu, któremu pracownicy Urzędu zlecieli wykonanie *Projektu łączności radiowej dla Opolskiego UW*, szacunkowy koszt wymiany instalacji antenowej, służącej do łączności Dyspozytorni Medycznej z zespołami HEMS, wynosi netto 9,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 2287-2288)

Wojewoda Opolski nie podjął również decyzji o blokowaniu zaplanowanych wydatków dysponenta III stopnia w kwocie 1 tys. zł, przyznanych przez Ministra Finansów ze środków rezerwy celowej (poz. 56) 14 kwietnia 2023 r., z przeznaczeniem na realizację programu *Ojcostwo-Przygoda życia*⁷³. Środki te miały przysługiwać realizatorom zadań na obsługę ww. programu. Tymczasem decyzją Wojewody realizację ww. programu w województwie opolskim zlecono organizacji pozarządowej, co nie dawało podstaw do wydatkowania tych środków przez Urząd w ramach wydatków bieżących⁷⁴. Dlatego też ww. kwota powinna zostać objęta decyzją o blokowaniu planowanych wydatków w trybie art. 177 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 255-256, 333-334)

Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśniła, że: (...) *prowadzono rozmowy w tym zakresie i analizowano, czy ewentualne zakupy można by było uznać za celowe (...). Z uwagi na brak podstaw do wydatkowania środków w omawianej kwocie nie dokonano zakupu, a stwierdzenie tego faktu z końcem roku wiązało się z tym, że nie podjęto już działań o blokowaniu środków. Z kolei w sprawie przyczyny braku wnioskowania o korektę ww. decyzji budżetowej w sytuacji niewykorzystania środków rezerwy celowej wyjaśniła, że nie zwracano się z wnioskiem o korektę decyzji z (...) 14 kwietnia 2024 r. (...) ponieważ planowano wydatkować otrzymaną kwotę.*

(akta kontroli str. 326-327, 336-337, 356, 363)

6. Dwa sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach nie zawierały prawidłowych danych dotyczących przeciętnego zatrudnienia w Urzędzie. Stosownie do treści § 16 pkt 9 załącznika nr 35 *Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa* do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷⁵ w sprawozdaniu Rb-70, w kolumnie 10 *Przeciętne wykonanie w okresie sprawozdawczym* wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku (w przypadku dysponentów innych niż dysponent części budżetowej), przy czym: a) przeciętną liczbę zatrudnionych w okresie sprawozdawczym oblicza się, dodając przeciętne liczby zatrudnionych, w tym także na zastępstwo, w poszczególnych miesiącach roku, które upłynęły od początku roku do końca okresu sprawozdawczego i dzieląc otrzymaną sumę przez liczbę tych miesięcy; b) przeciętną liczbę zatrudnionych w danym miesiącu oblicza się, dodając połowę stanu zatrudnionych na początku miesiąca, stan zatrudnionych w 15. dniu miesiąca oraz połowę stanu w ostatnim dniu miesiąca; otrzymaną sumę dzieli się przez 2.

⁷³ Decyzja MF/FS7.4143.3.102.2023.MF.969.

⁷⁴ W rozdziale 85595 § 4000.

⁷⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 454.

Przeciętne wykonanie w okresie sprawozdawczym – obliczone według ww. metodologii sporządzania Rb-70 na podstawie danych źródłowych przekazanych przez Urząd – wyniosło:

- a) 461,72 osoby za okres od początku roku do końca I kwartału 2023 r.;
- b) 459,12 osoby za okres od początku roku do końca IV kwartału 2023 r.

Tym samym różniło się ono od danych wykazanych w kolumnie 10 sprawozdań Rb-70 za okres od początku roku do końca odpowiednio I i IV kwartału 2023 r., w których wskazano 462,71 i 458,98 osoby.

(akta kontroli str. 170, 312, 2721-2725)

Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła: *różnice w przeciętnym stanie zatrudnienia mogą wynikać z zaokrągleń*. Wyjaśniła również, że system informatyczny, który oblicza przeciętne zatrudnienie do sprawozdania Rb-70 może powodować rozbieżności. *Jednostka zwróci się niezwłocznie do administratora systemu (...) z zapytaniem o zakres zaokrągleń przy obliczaniu przeciętnego sprawozdania Rb-70.*

(akta kontroli str. 3285-3286)

W trakcie kontroli ustalono również rozbieżności pomiędzy przekazywanymi przez Urząd danymi źródłowymi za 2023 r., a treścią sprawozdań Rb-70 sporządzonych w latach 2022-2023 w zakresie obejmującym przeciętne zatrudnienie w Urzędzie. Z przedstawianych w trakcie kontroli danych brak było możliwości ustalenia przyczyn wynikającego z tych sprawozdań wzrostu w 2023 r. przeciętnego zatrudnienia. Dyrektor Biura Obsługi Urzędu początkowo wyjaśniała powyższy wzrost zmianą sposobu obliczania liczby zatrudnionych *zarówno w przeciętnym wykonaniu w okresie sprawozdawczym, jak i w stanie na koniec okresu sprawozdawczego.*

W kolejnych wyjaśnieniach Zastępca Dyrektora ww. Biura stwierdził natomiast, że: *przeprowadzono analizę przeciętnego stanu zatrudnienia w 2023 r. (...) w wyniku szczegółowej analizy ustalono, iż sprawozdanie Rb-70 za I kwartał 2021 r. zawiera błąd, który został nieświadomie powielony w kolejnych sprawozdaniach. Błąd polegał na tym, że wynik wykazany w rubryce sprawozdania nie był zgodny z wykazem pracowników. Analiza wykazała następujące nieprawidłowości: (...) rok 2021 – przeciętne zatrudnienie było 402,92 a winno być 432,77; rok 2022 – przeciętne zatrudnienie było 416,82 a winno być 447,16. W wyniku ustalonych nieprawidłowości podjęto działania, aby zapobiec podobnym sytuacjom w przyszłości (...).*

(akta kontroli str. 279, 309, 599-600, 711-722, 2721-2726)

Również z kolejnych danych źródłowych o stanie zatrudnienia w poszczególnych miesiącach 2023 r., przekazywanych w trakcie kontroli NIK, wynikała ich niespójność z treścią sprawozdania Rb-70 za okres od początku roku do końca odpowiednio I i IV kwartału 2023 r. Rozbieżności te dotyczyły stanu zatrudnienia na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

(akta str. 711-722, 2721-2726)

Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła: (...) *zaistniała sytuacja spowodowana była znacznym przeciążeniem fizycznym i psychicznym z powodu dużej ilości terminowych zadań (...). W celu przedstawienia pełnego obrazu stanu zatrudnienia w OUW (...) przedstawiam (...) stany zatrudnienia na pierwszy, piętnasty i ostatni dzień w kolejnych miesiącach roku 2023 (...) nie identyfikuje się istotnych różnic pomiędzy stanami zatrudnienia w sprawozdaniach Rb-70 za dane okresy.*

(akta str. 2721-2722)

NIK zauważa, że pomiędzy stanami zatrudnienia w kolejnych miesiącach roku, wyliczonymi wg obowiązującej metodologii, a stanami zatrudnienia wykazanymi w sprawozdaniu Rb-70 nie powinno być żadnych różnic. Jednocześnie ujawniona w tym zakresie nieprawidłowość, jak też wielokrotne korygowanie danych stanowiących podstawę sporządzenia tych sprawozdań wskazują, że system kontroli

zarządczej w zakresie sprawozdawczości Urzędu nie gwarantował prawidłowości sporządzania sprawozdań Rb-70.

7. W 2023 r. niecelowo i niegospodarnie wydatkowane zostały środki na wynagrodzenie osób zatrudnionych na stanowiskach ekspertów, których zakres obowiązków pokrywał się z zakresami obowiązków innych pracowników Urzędu. I tak:

- 1) do obowiązków J.K., której w 2023 r. wypłacono wynagrodzenie w wysokości 73,5 tys. zł brutto, należały m.in.: współpraca z Kierownikiem Oddziału Obsługi Urzędu w zakresie realizacji zadań Oddziału, w tym składanie wniosków o udzielenie zamówień publicznych oraz realizacja zleceń i zamówień realizowanych na potrzeby Urzędu, czy też pomoc przy obsłudze sal konferencyjnych podczas organizowanych narad, szkoleń, konferencji, spotkań itp., pomoc przy technicznej organizacji uroczystości oraz briefingów prasowych Wojewody; analogiczne zadania uwzględniono w szczególności w zakresach obowiązków pracowników Oddziału Obsługi Urzędu;
- 2) do obowiązków A.K.⁷⁶, której w 2023 r. wypłacono wynagrodzenie w wysokości 7,4 tys. zł brutto, należało m.in. prowadzenie postępowań o niskim poziomie trudności z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej jako organu I instancji, łącznie z przygotowaniem projektów decyzji, postanowień i pism Wojewody Opolskiego, w odniesieniu do określonych obiektów budowlanych i robót; prowadzenie postępowań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej dla takich samych obiektów stanowiło obowiązek innych pracowników zatrudnionych w Oddziale Administracji Architektoniczno-Budowlanej Urzędu, przy czym w zakresach obowiązków ww. pracowników nie wprowadzono rozróżnienia prowadzonych spraw pod kątem ich skomplikowania.

Ponadto Wojewoda powołał pełnomocnika do spraw mniejszości narodowych i etnicznych, któremu w 2023 r. wypłacono wynagrodzenie z tytułu dodatku zadaniowego w łącznej kwocie brutto 9 tys. zł. Pełnomocnik ten sprawował jednocześnie funkcję Dyrektora Wydziału, a zakres jego zadań – jako pełnomocnika – częściowo pokrywał się z zadaniami pracowników komórki organizacyjnej, wchodzącej w skład wydziału, którym kierował⁷⁷.

(akta kontroli str. 3646, 3700-3700d, 4252, 4339-4340)

Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła m.in., że: Oddział Obsługi Urzędu jest najliczniejszym oddziałem w Biurze Obsługi Urzędu; w związku z wieloma uwagami dotyczącymi opóźnień w realizacji zadań zleconych Oddziałowi Obsługi Urzędu została zauważona potrzeba stworzenia stanowiska, które będzie spełniało funkcję, jakiej nie mógł pełnić żaden z zatrudnionych w tym Oddziale pracowników; istniała potrzeba zatrudnienia osoby posiadającej wyższe wykształcenie oraz kompetencje i doświadczenie w kierowaniu zespołem pracowników oraz doświadczeniem zawodowym w sferze zakupów i zapytań ofertowych, które na dany moment należało usprawnić oraz rozdzielić bieżące zakupy i przeprowadzane zapytania ofertowe tematycznie wśród osób merytorycznych; osoba zatrudniona na stanowisku eksperta charakteryzowała się wielopłaszczyznowym doświadczeniem, bardzo dobrą organizacją pracy, komunikatywnością i umiejętnością pracy w zespole oraz posiadała umiejętności efektywnego zarządzania zespołem.

Zastępca Dyrektora Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości wyjaśniła, że nie zna przyczyn zatrudnienia A.K. w charakterze eksperta.

(akta kontroli str. 3793-3796, 4251-4253)

W odniesieniu do wyjaśnień złożonych przez Dyrektora Biura Obsługi Urzędu NIK zauważa, że Kierownik Oddziału Obsługi Urzędu przyjął zakres nałożonych na niego

⁷⁶ Zakres obowiązków tej osoby został potwierdzony na piśmie dopiero 22 stycznia 2024 r., pomimo tego, że została ona zatrudniona w Urzędzie 20 listopada 2023 r.

⁷⁷ Np. realizacja zadań Wojewody na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych.

obowiązków, co potwierdził własnoręcznym podpisem. Jak stwierdziła składająca wyjaśnienia, ww. oddział jest najliczniejszy spośród oddziałów wchodzących w skład Biura Obsługi Urzędu, dlatego trudno uznać, że zatrudnienie jednej osoby – J.K mogło znacząco poprawić funkcjonowanie tego oddziału. Dlatego złożone wyjaśnienia NIK uznaje za niezasadne.

(akta kontroli str. 3749-3751)

W odniesieniu do zatrudnienia A.K. poprzednia Dyrektorka Generalna Urzędu zeznała, że: *była Dyrektorka Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości składała wniosek o zatrudnienie pracownika. Mogłam nie zauważyć, że była taka sytuacja. Wydział Infrastruktury i Nieruchomości to szczególny wydział, ze względów finansowych zawsze były tam braki kadrowe. Najprawdopodobniej była taka sytuacja, że wydział szybko chciał zatrudnić tą konkretną osobę i dlatego powstała taka sytuacja. Wynika to ze specyfiki tego wydziału i trudności z zatrudnieniem osoby z odpowiednią wiedzą.*

(akta kontroli str. 4355-4358)

8. Poprzedni Wojewoda Opolski nie dołożył należytej staranności przy doborze kandydata na stanowisko swojego doradcy. W.M., zatrudniona na tym stanowisku od 9 stycznia do 15 kwietnia 2023 r. legitymowała się wykształceniem podstawowym⁷⁸ i została zwolniona przez Wojewodę z wymagań kwalifikacyjnych dotyczących wykształcenia (dla zajmowanego przez nią stanowiska wymagane było wykształcenie wyższe) oraz wymaganego stażu pracy (pięć lat), które to wymagania zostały określone w tabeli, stanowiącej załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 2000 r. w sprawie zasad wynagradzania i innych świadczeń przysługujących pracownikom urzędów państwowych zatrudnionym w gabinetach politycznych oraz doradcom lub pełniącym funkcje doradców osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe⁷⁹. Podstawą zwolnienia z obowiązku spełnienia ww. wymagań był § 6 tego rozporządzenia.

Wprawdzie ww. osoba posiadała doświadczenie, m.in. jako redaktor w Fundacji „Służba Niepodległej”, Prezes Stowarzyszenia „Polska – Nasza Duma”, Marszałek Sejmu Dzieci i Młodzieży, czy też jako Wojewódzki Pełnomocnik Stowarzyszenia „Dla Polski” – Ruch Ministra Adama Andruszkiewicza, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli nie posiadała wymaganych kwalifikacji, jak i predyspozycji niezbędnych do świadczenia pracy na stanowisku zajmowanym w Urzędzie. Świadczy o tym m.in. to, że po niespełnieniu trzech miesięcy świadczenia pracy, ww. pracownicy została udzielona kara upomnienia za: 1/ nieprzestrzeganie obowiązującej w Urzędzie organizacji pracy, polegające na pomijaniu drogi służbowej podczas realizowanych zadań, a także na samodzielnym występowaniu i publicznym wypowiedaniu się bez zgody przełożonych, 2/ przedstawianie się podmiotom publicznym jako rzecznik prasowy mimo niepełnienia tej funkcji, 3/ niestosowanie się do przyjętego sposobu potwierdzania obecności w pracy, tj. brak regularnego podpisywania się na liście obecności, niezgłaszanie w terminie delegacji służbowych, brak obecności w obowiązującym czasie pracy oraz realizowanie spraw prywatnych w godzinach pracy bez uzgodnienia z przełożonymi. W okresie zatrudnienia ww. osobie wypłacono wynagrodzenie w kwocie 13,5 tys. zł brutto.

Poprzedni Wojewoda Opolski wyjaśnił m.in., że: 1/ wskazana powyżej osoba była kreatywna, samodzielna, odpowiedzialna i zaangażowana; 2/ jego celem było utworzenie sprawnego Biura Prasowego, w którym, oprócz rzecznika prasowego, planował zatrudnić jeszcze dwie osoby, w tym W.M.; 3/ W.M. posiadała bogate doświadczenie społeczno-polityczne i administracyjne oraz prowadziła aktywnie media społecznościowe; 4/ nie mógł znaleźć innej osoby na stanowisko doradcy

⁷⁸ Uczennica klasy maturalnej.

⁷⁹ Dz. U. Nr 24 poz. 296, ze zm.

w zakresie, jakiego potrzebował, a pozostałe osoby, z którymi przeprowadzał rozmowy, mimo posiadania średniego, a nawet wyższego wykształcenia, nie miały tak szerokiej wiedzy i tak różnorodnego doświadczenia w obszarze będącym przedmiotem jego zainteresowania; 5/ istniały nierozwiązane sprawy młodego pokolenia zgłaszane mu przez rodziców i dyrektorów szkół, z których część upominała się o kontakt bez udziału Opolskiego Kuratorium Oświaty, co nie było możliwe bez zatrudnienia właściwej osoby.

(akta kontroli str. 3646-3663b, 4309-4312)

W aktach osobowych W.M. brak było jej zakresu obowiązków. Zakresu takiego za okres od 3 kwietnia do 19 grudnia 2023 r. nie zamieszczono także w aktach osobowych innego pracownika, zatrudnionego na stanowisku doradcy Wojewody i również zwolnionemu z obowiązku posiadania wykształcenia wyższego i pięcioletniego doświadczenia⁸⁰. Powyższe nie odpowiadało standardom kontroli zarządczej, określonym w komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸¹. Zgodnie z częścią II lit. A pkt 4 załącznika do tego komunikatu, należy precyzyjnie określić zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom, który powinien być odpowiedni do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego, a przyjęcie delegowanych uprawnień powinno być potwierdzone podpisem.

Poprzednia Dyrektorka Generalna Urzędu zeznała: *Ja podpisywałam zakresy obowiązków, ale ww. pracownicy ich nie podpisali, nie pamiętam dlaczego. (...)* Zakresy obowiązków powinny być w aktach osobowych pracowników.

(akta kontroli str. 3664, 3703-3704, 4355-4358)

9. Dysponent III stopnia poniósł w okresie od 14 czerwca do 9 października 2023 r. wydatki w łącznej kwocie 49,2 tys. zł na publikacje w lokalnej gazecie⁸² płatnych wywiadów z byłym Wojewodą Opolskim promujących działania rządu i byłego Wojewody Opolskiego w okresie przed wyborami parlamentarnymi. W całostronicowych wywiadach zatytułowanych m.in. *Płynie strumień rządowych pieniędzy*, *Rekordowe środki na opolskie drogi*, *Wojewoda Opolski o inwestycjach medycznych na Opolszczyźnie*, *Rodzina jest najważniejsza* upowszechniano programowe cele i działania rządu, a przedstawione jako sukcesy⁸³ opatrzone wizerunkiem Wojewody Opolskiego, ubiegającego się jednocześnie o mandat poselski w wyborach do parlamentu, ogłoszonych na 15 października 2024 r. Każdorazowo z tytułu opublikowania ww. płatnego wywiadu Urząd poniósł wydatek w jednostkowej kwocie 9,8 tys. zł.

Wydatki w ww. łącznej kwocie 49,2 tys. zł nie były celowe, gdyż nie służyły realizacji zadań Urzędu. Jednocześnie ich poniesienie w okresie kampanii wyborczej stwarzało ryzyko naruszenia przepisów określonych w rozdziale 15 *Finansowanie kampanii wyborczej* ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy⁸⁴.

(akta kontroli str. 568-570, 695-714)

Były Doradca Wojewody Opolskiego, który m.in. akceptował pod względem merytorycznym ww. wydatki⁸⁵, przyczynę odpłatnego udzielania wywiadu przez Wojewodę Opolskiego wyjaśnił następująco: *nie był to normalny wywiad. Wprawdzie*

⁸⁰ Student.

⁸¹ Dz. Urz. Min. Finansów Nr 15 poz. 84.

⁸² Odpowiednio 31 maja, 30 czerwca, 31 lipca, 31 sierpnia i 29 września 2023 r.

⁸³ M.in. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program 500+ i Maluch+.

⁸⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 2408.

⁸⁵ Do szczegółowych obowiązków i odpowiedzialności merytorycznej ww. doradcy wojewody należał m.in. nadzór nad realizacją budżetu Urzędu z uwzględnieniem gospodarności i optymalizacji kosztów przy realizacji zadań Wojewody.

przyszedł dziennikarz, ale były to wywiady podsumowujące działania wojewody w różnych dziedzinach. Nie znam przyczyny odpłatnej publikacji tych wywiadów. Wyjaśnił również, że nie wie, dlaczego te publikacje nie miały formy ogłoszenia reklamowego oraz że nie uczestniczył w rozmowach na temat celów tej publikacji. Wyjaśnił: *miałem wątpliwości, czy wydatki na te publikacje powinny być finansowane ze środków Urzędu Wojewódzkiego, skoro Wojewoda Opolski był jednocześnie kandydatem do parlamentu, a środki ponoszono w okresie prekampanii i kampanii wyborczej. Ale byłem upoważniony do podpisywania faktur i dlatego je podpisywałem. (...) otrzymywałem faktury do podpisu z Sekretariatu Wojewody (...).* Były Wojewoda Opolski w wyznaczonym terminie nie udzielił wyjaśnień w sprawie przyczyn ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 571-572, 3566, 4338)

NIK zwraca uwagę, że Wojewoda Opolski jako osoba sprawująca funkcję publiczną miał obowiązek ściśle oddzielić działalność związaną z pełnioną przez siebie funkcją od prowadzenia – w okresie bezpośrednio poprzedzającym wybory parlamentarne, a w szczególności w trakcie trwania kampanii wyborczej – działalności noszącej znamiona prowadzenia takiej kampanii. W szczególności zobowiązany był do dbałości o prawidłowość i transparentność wydatkowania środków publicznych przez kierowany przez siebie podmiot, przejawiającą się m.in. brakiem ich angażowania w prowadzenie działalności niezwiązanej wprost z realizacją zadań tego podmiotu.

10. Zwiększenie w drugiej połowie 2023 r. wydatków na promocję numeru alarmowego 999 o kwotę 40 tys. zł, pochodzącą ze środków na działalność Dyspozytorni Medycznej, nie zostało poprzedzone rzetelną analizą potrzeb oraz identyfikacją grup docelowych, do których powinny być adresowane te materiały. Nie zapewniono też, aby na wszystkich materiałach zamieszczone zostały trwałe oznaczenia wykazujące ich związek z prowadzoną promocją.

W konsekwencji znacząca większość zakupionych kalendarzy została przekazana pracownikom Urzędu, pomimo że Dyspozytornia Medyczna funkcjonowała w ramach struktur tego Urzędu, a na 100 filiżankach, które pierwotnie miały być opatrzone napisem „*gdy ludzkie życie jest zagrożone dzwoń pod 999*” zamieszczono jedynie nadruk obrazujący Wieżę Piastowską⁸⁶. Pozostałe materiały (takie jak np. długopisy, pióra czy breloki, latarki) były przekazywane m.in. w trakcie spotkań z uchodźcami wojennymi z Ukrainy, podczas pikników promujących Program 800+, jak również spotkań w których uczestniczył Wojewoda.

Zastępca Kierownika Dyspozytorni Medycznej wyjaśniła, że *na początku roku Dyspozytornia Medyczna zaplanowała na II kwartał 2023 r. zadanie "Dzień Ratownictwa Medycznego dla najmłodszych" i na ten cel zamierzaliśmy wydać ok. 20 tys. zł w zależności od liczby zgłoszonych chętnych dzieci (ze szkół i przedszkoli). W tych kosztach miało się również mieścić przypomnienie osobom dorosłym o numerze alarmowym 999 i zasadach wzywania pogotowia (...)* Pierwotnie planowano mniejszą ilość dzieci i wyłącznie na cele „*Dnia Ratownictwa dla najmłodszych*”, a w efekcie polecenia od Dyrektora Generalnej Urzędu i zaplanowania przez Biuro Wojewody promocji nr alarmowego 999 (...) zwiększono liczbę zamawianych pozycji i ilości zamawianych sztuk poszczególnych gadżetów.

W wyjaśnieniach tych ww. osoba nie wskazała działań, które byłyby podjęte w Urzędzie przed decyzją o zaplanowaniu wydatków na promocję⁸⁷ (ze środków Działu 851 Ochrona zdrowia, rozdziału 84146 Działalność dyspozytorni medycznych), takich jak w szczególności ocena skali nakładów, jakie należałoby

⁸⁶ Do filiżanek dodrukowano karteczki o treści: „*gdy ludzkie życie jest zagrożone dzwoń pod 999*”.

⁸⁷ Dysponent III stopnia poniósł w 2023 r. wydatki na promocję nr alarmowego 999 w łącznej kwocie 88,9 tys. zł.

przeznaczyć na promocję, aby uzyskać oczekiwane/najlepsze efekty z ich poniesienia.

W sprawie zakupu 550 szt. kalendarzy, Zastępca Kierownika Dyspozytorni Medycznej wyjaśniła: *wykonaliśmy polecenie zakupu kalendarzy i ich przekazania (...). Jako Dyspozytornia Medyczna zaplanowaliśmy ok. lipca 2023 r. zakup 100 sztuk kalendarzy z przeznaczeniem na promocję Dnia Ratownictwa Medycznego. Po moim powrocie z urlopu Dyrektor i Wicedyrektor Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia poprosili o zwiększenie nakładów tych kalendarzy w związku z poleceniem Dyrektora Generalnej. Podobno była skarga jakiegoś urzędnika OUW na długi czas obsługi połączenia i zadysponowania karetki. (...) Z ich decyzji wynikało zwiększenie ostatecznej liczby zamawianych egzemplarzy do ww. 550 sztuk.*

Z zakupionych ze środków na Dyspozytornię Medyczną 550 szt. kalendarzy⁸⁸, do Biura Dyrektora Generalnego Urzędu przekazano 491 szt. (tj. 89%⁸⁹), a na dokumencie przekazującym przez Dyspozytornię Medyczną ww. kalendarze była Dyrektorka Generalna Urzędu uzasadniła powyższe w następujący sposób: *nawet urzędnicy myślą numer 999 z 112, co nie najlepiej świadczy o OUW i jego pracownikach, a w związku ze skargami na zbyt długie oczekiwanie na karetkę zalecono zakup kalendarzy z instrukcją dotyczącą zasad wzywania karetek (...).*

(akta kontroli str. 693, 782, 831-836)

W sprawie przyczyn rezygnacji z zamieszczenia na porcelanowych filiżankach z podstawką⁹⁰ napisu „gdy ludzkie życie jest zagrożone dzwoń pod 999” i opatrzenia ich jedynie nadrukiem Wieży Piastowskiej, Zastępca Dyspozytorni Medycznej również wyjaśniła, że wynikało to z zaleceń Pani Dyrektorki Generalnej Urzędu.

Poprzednia Dyrektorka Generalna Urzędu zeznała m.in., że *Ministerstwo Zdrowia stoi na stanowisku, że Wojewoda odpowiada za wszystkie błędy w działaniu Dyspozytorni Medycznej (...). Na początku roku kierownictwo Dyspozytorni Medycznej określiło swoje potrzeby na kwotę ok. 20 tys. zł; nie spodziewaliśmy się, że będziemy potrzebować większej kwoty, lecz w trakcie roku okazywało się, że są dodatkowe imprezy, na które wojewoda musi rozdać materiały promocyjne. Po przeliczeniu i ustaleniach z Wojewodą i pracownikami Biura Wojewody okazało się, że potrzebowalibyśmy tych materiałów dużo więcej. W trakcie roku okazało się, że nasi pracownicy również nie wiedzą nic o Dyspozytorni, gdzie jest i czym się zajmuje. Jak zaczęliśmy zliczać to wszystko, to wyszło że 20 tys. zł to kropla w morzu naszych potrzeb. Przy czym okazało się, że te 40 tys. to i tak za mało, żeby wystarczyło na zakup wszystkich potrzebnych materiałów promocyjnych, jednak zrezygnowaliśmy z dodatkowych zakupów. Spotykaliśmy się co miesiąc z Dyrekcją Biura Wojewody, przedstawicielami Dyspozytorni Medycznej, dyrekcją Wydziału Zdrowia, raz odbyło się też spotkanie z wykonawcą. Wynikiem tych spotkań było wypracowanie ilości potrzebnych materiałów promocyjnych. Ostatecznie ja zdecydowałam jakie potrzeby będzie miał Wojewoda na tych spotkaniach, z uwzględnieniem oczywiście imprez związanych bezpośrednio z Dyspozytornią Medyczną. Pani (K. - była Dyrektorka Biura Wojewody) tworzyła listy z określoną mniej więcej liczbą osób na spotkaniach z Wojewodą i na tej podstawie obliczaliśmy ilość potrzebnych materiałów. Ostateczną decyzję podejmowałam ja. Niestety było też tak, że na wszystkich uroczystościach z Wojewodą zawsze były braki dotyczące upominków od Wojewody. Wyjaśniła również: *Jeżeli chcielibyśmy uzyskać trwały rezultat, to musielibyśmy mieć plan długoterminowy, że chodzimy do szkół i do DPSów, szkolimy, ale tego nie mieliśmy. Za**

⁸⁸ Kalendarze z notesem w rozmiarze A4 i B5, biurkowe stojące i trójdzielne wiszące.

⁸⁹ Tj. wszystkie zamówione kalendarze biurkowe stojące (150 szt.) i trójdzielne wiszące (100 szt.), 46 (z 50 zamówionych) kalendarzy A4 i 195 (z 250 zamówionych) kalendarzy B5.

⁹⁰ Zakupiono 100 szt. ww. filiżanek, a ich jednostkowy koszt zakupu oszacowany na etapie ustalania wartości zamówienia wyniósł 20 zł.

krótki był ten okres, żeby ocenić twarde efekty. Nie można było też wiązać tych efektów tylko z akcjami, które organizowaliśmy.

(akta kontroli str. 796, 831-834, 2709-2711, 4355-4358)

W Urzędzie nie zapewniono też rzetelnego dokumentowania rozchodu ww. materiałów promocyjnych. W okresie od 15 listopada do 11 grudnia 2023 r. Dyspozytornia Medyczna przekazała do Gabinetu Dyrektora Generalnego materiały promocyjne w łącznej liczbie 250 szt. i wartości ok. 6,6 tys. zł (tj. 130 szt. toreb materiałowych, 70 szt. porcelanowych filiżanek i 50 szt. kubków), które – jak wynikało z odręcznych notatek poprzedniej Dyrektora Generalnej – rozdysponowano w liczbie jedynie 80 szt. na: a/ spotkaniu Wojewody z przedstawicielami służb ratowniczych 13-20 listopada 2023 r. (20 szt. kubków i 10 szt. toreb), b/ spotkaniu w zamku w Mosznej z 15 przedstawicielami wojewodów 11 grudnia 2023 r.⁹¹ (30 szt. filiżanek), c/ spotkaniu oplatkowym z kombatanami 14 grudnia 2023 r. (20 szt. filiżanek).

Dyrektor Generalna, przed zakończeniem pracy w Urzędzie zwróciła do Dyspozytorni Medycznej łącznie 36 szt. tych artykułów (16 filiżanek i 20 kubków), a rozdysponowanie 134 szt.⁹² (z ww. 250) nie zostało udokumentowane.

(akta kontroli str. 693-694, 792-793, 2712-2720, 4313-4334)

W odniesieniu do wręczania materiałów promocyjnych w trakcie spotkania z przedstawicielami innych wojewodów w Mosznej poprzednia Dyrektora Generalna Urzędu zeznała: *Pan Wojewoda opowiadał o funkcjonowaniu nr 999 i o ratownikach medycznych, po takim spotkaniu uczestnicy otrzymali upominki i pamiątki, które podnosiły rangę uroczystości. Urząd (...) nie miał środków by zakupić tyle materiałów promocyjnych, wykorzystywaliśmy te środki na promocję również urzędu, ograniczając wydatki z innych środków.*

(akta kontroli str. 4355-4358)

NIK zauważa, że skoro ww. filiżanki były oznaczone trwale wyłącznie nadrukiem Wieży Piastowskiej, to promowały Urząd, a zakupione kalendarze zostały przekazane pracownikom. Wydatki, które nie są bezpośrednio związane z realizacją zadań Dyspozytorni Medycznej, powinny być sfinansowane ze środków działu 750 *Administracja publiczna*, rozdział 75011 *Urzędy wojewódzkie*, a nie ze środków działu 851 *Ochrona zdrowia*, rozdział 84146 *Działalność dyspozytorni medycznych*.

Poprzednia Dyrektora Generalna Urzędu zeznała: *Była dosyć duża różnica w cenie materiałów z nadrukiem tej informacji a materiałów bez tego nadruku, rozmawiałam też o tym z Główną Księgową. Jedna z firm wskazała, że zamiast nadruku na filiżance mogą wydrukować fiszki, które dołączaliśmy do filiżanki. Przy torbach też nie można było dokonać nadruku, bo cena była za wysoka, więc doszłyto ręcznie informację z boku. Rezygnacja wynikała tylko z różnicy w cenie, te z nadrukiem były za drogie.*

(akta kontroli str. 4355-4358)

11. W OUW nie ustalono wartości szacunkowej zamówienia na dostawy środków utrzymania czystości (m.in. mydło, ręczniki papierowe, papier toaletowy, płyny do czyszczenia, proszki do prania) z należytą starannością, gdyż nie dokonano łącznego szacowania wartości zamówienia dla podobnych dostaw. Powyższe naruszało zasady przewidziane w art. 28 ustawy Pzp oraz w § 4 ust. 9 *Regulaminu udzielania przez OUW zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwoty netto 130 000 zł, do których nie stosuje się przepisów ustawy Pzp*⁹³. Zgodnie z tymi

⁹¹ Spotkanie w związku z uroczystym podpisaniem porozumień z podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków w ramach projektu: *Wsparcie służb administracyjnych wojewody realizujących zadania związane z inwestycjami infrastrukturalnymi w zakresie PO IiŚ, FEnIKS i CEF w 2023 r.*

⁹² Tj. 120 toreb, 10 kubków i 4 filiżanek.

⁹³ Wprowadzonym zarządzeniem nr 2/2023 Dyrektora Generalnego OUW z dnia 1 lutego 2023 r. Dalej: *regulamin udzielania zamówień publicznych*.

przepisami podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością, a w przypadku planowanego nabycia podobnych dostaw wartością zamówienia jest łączna wartość podobnych dostaw, nawet jeżeli udziela się zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnej procedury.

W Urzędzie dostawy środków utrzymania czystości realizowane były na podstawie dwóch umów zawartych w wyniku przeprowadzonych postępowań w drodze zapytania ofertowego⁹⁴. Łączna wartość szacunkowa tych zamówień wynosiła 124,3 tys. zł netto, przy czym szacowanie wartości następowało na etapie składania wniosków o udzielenie zamówienia (każdego oddzielnie).

Dodatkowo szacowanie wartości zamówienia przed przeprowadzeniem tych postępowań nastąpiło na podstawie wstępnej oferty pozyskanej tylko od jednego potencjalnego wykonawcy, co stanowiło naruszenie wymogów wynikających z § 4 ust. 10 ww. regulaminu.

(akta kontroli str. 841-847, 1043-1051, 1064-1072, 1091-1101, 1111-1115, 1117-1125, 1129-1162, 1171-1176, 1181-1188, 1190-1196, 1293-1304, 1333-1347, 1360-1365, 3280-3284)

Zgodnie z treścią ww. regulaminu *Szacunkową wartość zamówienia ustala się (...) przy zastosowaniu co najmniej jednej z następujących metod: 1/analizy cen rynkowych (pozyskanie cen od wykonawców, ogólnodostępne cenniki, sklepy internetowe); 2/analizy wydatków poniesionych na tego rodzaju zamówienia w okresie poprzedzającym moment szacowania wartości zamówienia, z uwzględnieniem aktualnych cen rynkowych.* Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła, iż zapis ten nie wskazuje na konieczność uzyskania co najmniej dwóch wycen od wykonawców, ogólnodostępnych cenników lub sklepów internetowych, a jedynie umożliwia, w przypadku zamówień udzielanych w częściach, uzyskanie cen na poszczególne części od różnych wykonawców, z różnych cenników i sklepów internetowych. Jednocześnie wskazała, że użyta w Regulaminie liczba mnoga jest zatem pewnym uogólnieniem (...) oraz (...) użyte w Regulaminie sformułowania w liczbie mnogiej nie wskazują na konieczność uzyskania więcej niż jednej wyceny lub korzystania z wielu cenników, czy sklepów internetowych, a jedynie umożliwiają takie działanie. Równocześnie zaznaczyła, iż w celu usunięcia rozbieżności interpretacyjnych w przedmiotowym zakresie Zamawiający zmodyfikuje zapis w Regulaminie.

(akta kontroli str. 2158-2159)

Ponadto Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła, iż *nie dokonano łącznego szacowania wartości zamówienia (...) ponieważ zamówienia te nie stanowią dostaw podobnych. (...) Środki chemii gospodarczej, będące przedmiotem wniosku nr 154/2023 służą utrzymaniu czystości w obiektach OUW, natomiast artykuły higieniczne, będące przedmiotem wniosku nr 153/2023 są przeznaczone do utrzymania higieny osobistej pracowników oraz klientów Urzędu.* Dodatkowo w wyjaśnieniach przytoczono treść motywu 19 preambuły dyrektywy 2014/24/UE⁹⁵, zgodnie z którą *do celów szacowania progów pojęcie podobnych dostaw należy rozumieć jako produkty o identycznym lub podobnym przeznaczeniu.*

(akta kontroli str. 1286-1287)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zauważa, że obie umowy zawarte przez OUW obejmowały m.in. dostawę papieru toaletowego, mydła oraz ręczników

⁹⁴ A także 11 dodatkowych zleceń dokonywanych na podstawie wniosków o udzielenie zamówienia publicznego, sporządzanych w trakcie roku, wynikających – zdaniem kontrolowanej jednostki – z potrzeb, które nie były możliwe do przewidzenia na etapie planowania takich dostaw.

⁹⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca Dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE. L 94 z 28.3.2014, str. 65, ze zm.).

papierowych (w jednym przypadku jako elementy szerszego zakresu zamówienia). Biorąc pod uwagę charakter tych produktów trudno przyjąć, iż miałyby one mieć inne przeznaczenie, bez względu na to, czy zamawiający opisał swoje zamówienie jako *zakup środków czystości* czy *zakup artykułów higienicznych*. Należy również zauważyć, iż w planie zamówień publicznych na 2023 r. OUW wykazał jedną pozycję dla zakupu tego typu produktów pod nazwą *chemia gospodarcza*, która obejmuje dwa elementy określone jako *środki czystości*, a przewidziana w tym planie wartość tego zamówienia była zbieżna z łączną wartością udzielonych zamówień⁹⁶.

Jednocześnie brak łącznego i starannego szacowania wartości zamówienia dla podobnych dostaw stwarzał ryzyko przekroczenia progu 130 tys. zł, od którego wymagane było stosowanie przepisów ustawy Pzp i w konsekwencji nieuprawnionego udzielenia zamówienia publicznego bez zastosowania przepisów tej ustawy.

(akta kontroli str. 960)

12. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. *Wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW* zamawiający wymagał od wszystkich wykonawców złożenia wraz z ofertą podmiotowych środków dowodowych, tj. wykazu robót budowlanych oraz wykazu osób – w celu potwierdzenia spełnienia przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej. Działanie to było sprzeczne z art. 274 ust. 1 ustawy Pzp, który upoważnia zamawiającego do wezwania do złożenia podmiotowych środków dowodowych tylko tego wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona. Ponadto zakres ww. podmiotowego środka dowodowego w załączniku nr 4 do SWZ nie był zgodny z zapisami SWZ w tym zakresie (odpowiednio wymóg wykazania jednej roboty budowlanej o wartości nie mniejszej niż 100 tys. zł w załączniku nr 4 oraz wymóg wykazania dwóch robót budowlanych o wartości nie mniejszej niż 150 tys. zł każda w SWZ).

(akta kontroli str. 1884-1902, 1929, 2706-2707)

Przewodnicząca komisji przetargowej wyjaśniła, że wzór oświadczenia wstępnego dla postępowań o wartości mniejszej od progów unijnych nie został określony w przepisach powszechnie obowiązujących, w związku z czym zamawiający samodzielnie określił zakres zawartych w nim informacji w dokumentach zamówienia. Jednocześnie wskazała, że w przedmiotowym postępowaniu OUW jako zamawiający *nie wymagał podmiotowych środków dowodowych, wskazał jednocześnie zakres informacji, które wykonawca powinien zawrzeć w załączonym do oferty oświadczeniu*, co stanowiło *uszczegółowienie treści oświadczenia w odniesieniu do sformułowanych w SWZ warunków i wynika bezpośrednio z treści art. 125 ust. 1 Pzp*. W zakresie różnic podmiotowego środka dowodowego w załączniku nr 4 i SWZ wyjaśniła, że w załączniku nr 4 wystąpiła omyłka pisarska.

(akta kontroli str. 2114-2116, 2131-2132)

NIK wskazuje, że ustawodawca w art. 7 pkt 17 ustawy Pzp wprost określił, że za podmiotowe środki dowodowe należy rozumieć środki służące potwierdzeniu braku podstaw wykluczenia, spełniania warunków udziału w postępowaniu lub kryterium selekcji, z wyjątkiem oświadczenia, o którym mowa w art. 125 ust. 1 ustawy Pzp. W części 9.1 SWZ zamawiający bezpośrednio sformułował warunki udziału w postępowaniu dotyczące posiadanej przez wykonawcę zdolności technicznej i zawodowej, uszczegóławiając jednocześnie sposób udokumentowania spełniania tego warunku – OUW wymagał przedłożenia wykazu zarówno osób, jak i robót budowlanych. Wskazane wyżej wykazy, stosownie do § 9 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub

⁹⁶ W Planie zamówień przewidziano na ww. zamówienie 125,9 tys. zł.

oświadczeń, jakich może żądać Zamawiający od wykonawcy⁹⁷, stanowią podmiotowe środki dowodowe, zatem twierdzenie przewodniczącej komisji przetargowej, że zamawiający nie wymagał podmiotowych środków dowodowych nie znajduje potwierdzenia w dokumentach źródłowych. W związku z tym, iż oba wykazy stanowią podmiotowy środek dowodowy, OUW nie mógł wymagać ich przedłożenia przez wszystkich wykonawców.

13. Pracownik OUW 27 grudnia 2023 r. dokonał zapłaty kwoty 489 074,41 zł za wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych na podstawie protokołu odbioru końcowego z usterkami z 22 grudnia 2023 r., co było niezgodne z § 7 ust. 1 i 2 pkt 2 umowy zawartej z wykonawcą⁹⁸. Rozliczenie przedmiotu umowy miało nastąpić po bezusterkowym końcowym odbiorze robót, który odbył się dopiero 12 stycznia 2024 r., co udokumentowano protokołem odbioru robót po usunięciu usterek. Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła, że *przedmiot zamówienia objęty umową został wykonany w całym zakresie (...), a „drobne prace naprawcze polegające na uzupełnieniu szpachlowania bruzd i ich pomalowaniu” miały jedynie charakter estetyczny i nie miały charakteru usterek w rozumieniu zapisów umowy, o których mowa w § 7 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ww. umowy. Prace te nie są tożsame z wadami, które uniemożliwiłyby poprawne funkcjonowanie przedmiotu zamówienia, dlatego też Zamawiający nie mógł z tego powodu odmówić Wykonawcy zapłaty wynagrodzenia.* Dyrektor Biura Obsługi Urzędu przywołała również orzecznictwo sądów wskazujące, że w świetle art. 647 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁹⁹ odbiór robót nie odnosi się tylko do robót wykonanych w całości i nie mających żadnych wad, a ponadto w związku z tym, iż odbiór robót jest obowiązkiem zamawiającego, nie można uzależniać go od braku wad bądź usterek. Jednocześnie Dyrektor Biura Obsługi Urzędu stwierdziła, że *wyrażenie „bezusterkowy” zawarte w przedmiotowej umowie (...) nie jest właściwe i nie będzie używane w przyszłych umowach dot. wykonania robót budowlanych.*

(akta kontroli str. 1699-1722, 2110-2111)

Należy zauważyć, że w obu protokołach odbioru (z 22 grudnia 2023 r. i z 12 stycznia 2024 r.) to komisja odbiorowa działająca z ramienia zamawiającego używa terminu „usterki” do zdefiniowania ujawnionych w przedmiocie umowy defektów, trudno więc przyjąć, że posługiwałaby się tym pojęciem w innym znaczeniu niż określonym umową. NIK podkreśla jednocześnie, iż nie kwestionuje zasadności odbioru robót, wskazuje jednak na dokonanie rozliczenia przedmiotu umowy niezgodnie z jej treścią.

14. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. *Wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW* protokół postępowania sporządzono nierzetelnie, gdyż:

- w pkt 3 protokołu wskazano, że wartość zamówienia wynosi 463 tys. zł, mimo że w kosztorysie inwestorskim oraz we wniosku o udzielenie zamówienia publicznego kwota ta została określona na poziomie 423 tys. zł; błędne określenie w protokole ww. kwoty spowodowało niewłaściwe wyliczenie (zawyżenie) równoważności wartości zamówienia w euro o 8 981,50 euro (tj. o 9,45%);
- w protokole został zamieszczony niepełny nr ogłoszenia o zamówieniu (2023/BZP 0040 zamiast 2023/BZP 00403598/01), a numer ogłoszenia o wyniku postępowania został określony nieprawidłowo (2023/BZP 00403598 zamiast 2023/BZP 00447754/01);
- w pkt 30 protokołu wykazano, że załącznikami do ww. protokołu są *oferty złożone w postępowaniu (2 podpisane pliki cyfrowe)*, jednak w zarówno w pkt 13 protokołu, jak i w innych dokumentach postępowania (informacja z otwarcia ofert,

⁹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2415, ze zm., dalej: rozporządzenie.

⁹⁸ Umowa nr OUW.1.230.2023 z 17 października 2023 r.

⁹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.; dalej: Kc.

zestawienie ofert złożonych elektronicznie poprzez platformę Logintrade) wskazane zostało, że ofertę złożył tylko jeden wykonawca.

(akta kontroli str. 1841-1845, 1875-1880, 1949-1952, 1973, 1981-1986)

Sekretarz komisji przetargowej sporządzająca protokół wyjaśniła, iż są to *oczywiste omyłki pisarskie*. W toku czynności kontrolnych sekretarz komisji przetargowej dokonała korekty ww. omyłek.

(akta kontroli str. 2144-2151)

Ponadto ww. protokół postępowania w pkt 24 nie został podpisany przez poprzedniego Dyrektora Biura Obsługi Urzędu, który, jako inna osoba wykonująca czynności związane z przeprowadzeniem postępowania, akceptował pisma przekazywane do zatwierdzenia kierownikowi zamawiającego oraz wykonywał powierzone przez kierownika zamawiającego, a dla niego zastrzeżone, czynności w postępowaniu (ogłoszenie o wyborze oferty najkorzystniejszej z 9 października 2023 r.). Sekretarz komisji przetargowej wyjaśniła, iż *znak interpunkcyjny „/” w opisie sekcji 24 oznacza alternatywę (podobnie jak w dychotomicznych parach wyrazów: tak/nie, kobieta/mężczyzna)*. W postępowaniu powołano komisję, a zatem to jej członkowie wykonywali czynności w postępowaniu, co zostało zaznaczone oznaczeniem odpowiedniego pola wyboru, gdyby jej nie powołano – w sekcji 24 wskazano by osoby wykonujące czynności w postępowaniu.

(akta kontroli str. 1842-1844, 1864, 1867, 1936, 2144-2145)

NIK zwraca uwagę, że konstrukcja pkt 6 protokołu wyraźnie wskazuje, iż zarówno komisja przetargowa, jak i inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania uważane są za *osoby wykonujące czynności w postępowaniu*. Oznacza to, że zastosowany znak „/” nie może wskazywać, iż pojęcia te są dychotomiczne (wzajemnie wykluczające się, przeciwstawne), gdyż odnoszą się do jednego, szerszego zbioru pojęciowego, jakim w tym przypadku są *osoby wykonujące czynności w postępowaniu*¹⁰⁰. Dlatego też znak „/” wskazuje na zastosowanie alternatywy, jednak nie w jej rozumieniu potocznym, a jako sumę logiczną (alternatywa łączna, alternatywa zwykła), która jest prawdziwa wtedy, gdy co najmniej jedno z jej zdań składowych jest prawdziwe.

Stwierdzono też, że jednym z oświadczeń złożonych na podstawie art. 56 ust. 4 i 5 ustawy Pzp przez członków komisji przetargowej, stanowiących załączniki do protokołu postępowania, wskazana została nazwa innego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego niż prowadzone. Osoba składająca to oświadczenie wyjaśniła: *zakładam, że nazwa postępowania jest omyłką pisarską, wynikającą z niedokładnej modyfikacji druku oświadczenia z wcześniejszego postępowania, na którą nie zwrócił uwagi, ponieważ numer sprawy na oświadczeniu jest prawidłowy, jak również jego treść*. Stanowisko to potwierdziła przewodnicząca komisji przetargowej obowiązana do przyjęcia przedmiotowego oświadczenia.

(akta kontroli str. 1841-1845, 1914, 1969, 2107-2108)

15. Ogłoszenie o wykonaniu umowy na wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych po upływie 30-dniowego terminu określonego w art. 448 ustawy Pzp, tj. 12 lutego 2024 r., mimo że zakończenie realizacji umowy nastąpiło 15 grudnia 2023 r. (co zostało potwierdzone protokołem odbioru końcowego robót z 22 grudnia 2023 r.).

(akta kontroli str. 1703-1704, 1976-1980)

Przewodnicząca komisji przetargowej wyjaśniła, iż *termin wykonania umowy liczony od dnia podpisania protokołu odbioru, nie zaś po wykonaniu wszystkich zobowiązań*

¹⁰⁰ Obejmujące zarówno członków komisji przetargowej, jak i inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania.

umownych, wynika z wykładni art. 448 Pzp, zawartej w opiniach UZP, publikowanych na stronie. (...) „Nałożony na zamawiającego obowiązek zamieszczenia w BZP ogłoszenia o wykonaniu umowy (...), będzie się aktualizował od dnia sporządzenia protokołu odbioru lub uznania całej umowy za wykonaną. Zasadne wydaje się przyjęcie, że na potrzeby zrealizowania obowiązku przewidzianego w ww. przepisie umowę można uznać za wykonaną, gdy zrealizowany zostanie przedmiot świadczenia głównego.” Jak wynika z cytowanej opinii UZP nie wynika to z treści samego przepisu, jedynie „zasadne wydaje się”. (...) Zamawiający zamieścił ogłoszenie o wykonaniu umowy w ustawowym terminie tj. od uznania, że została ona należyście wykonana – licząc od dnia odbioru usterek (...) 12 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1705, 1976-1978, 2154-2155)

NIK zauważa, że ustawodawca nie uznaje za tożsame pojęcia *wykonanie umowy* i *należyte wykonanie umowy*, o czym świadczy przykładowo brak w art. 448 ustawy Pzp odniesienia do oceny realizacji umowy, jak ma to miejsce w stosunku np. do zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy (art. 453 ww. ustawy). Dodatkowo należy wskazać treść stanowiska Urzędu Zamówień Publicznych, zgodnie z którym przepis art. 448 ustawy Pzp dotyczy każdej umowy zawartej po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, której realizacja została zakończona i to niezależnie od tego, czy umowa została wykonana w całości w terminie, czy też została zakończona przed terminem (i wykonana jedynie w ograniczonym zakresie) – potwierdza to treść załącznika nr 7 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁰¹.

16. Przepisy rozdziału XI Regulaminu organizacyjnego OUW w Opolu, stanowiącego załącznik do zarządzenia Wojewody Opolskiego nr 2/21 z dnia 7 stycznia 2021 r. (tekst ujednoczony – stan na 1 stycznia 2023 r. wraz ze zmianami¹⁰²) dotyczące postępowania w sprawie zamówień publicznych odnosiły się do ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰³ oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych, mimo iż od 1 stycznia 2021 r. weszła w życie ustawa Pzp. Dyrektor Biura Obsługi Urzędu wyjaśniła, iż *nieaktualna ustawa Prawo zamówień publicznych w Rozdziale XI Regulaminu organizacyjnego nie została zmieniona przez nieuwagę i będzie poprawiona przy najbliższej zmianie Regulaminu organizacyjnego.*

(akta kontroli str. 1024, 3522)

17. Pracownik OUW bez uzyskania uprzedniej zgody w formie zaakceptowanego wniosku o udzielenie zamówienia publicznego zaprosił wykonawcę do złożenia oferty na usługę nadzoru inwestorskiego przy realizacji zadania polegającego na wykonaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynku OUW, co było niezgodne z § 4 ust. 1 i 5 regulaminu udzielania zamówień publicznych. Określona w ww. regulaminie procedura udzielania zamówień zobowiązywała do: 1/ oszacowania wartości zamówienia, 2/ sporządzenia wniosku, 3/ uzyskania pozytywnych opinii Głównego Księgowego i kierownika Oddziału Inwestycji i Administracji oraz 4/ akceptacji wniosku przez Dyrektora Generalnego. Dopiero po uzyskaniu ostatecznej akceptacji wniosku, powinno nastąpić wszczęcie procedury udzielenia zamówienia. Jednocześnie obowiązujący w OUW regulamin udzielania zamówień publicznych w § 4 ust. 10 pkt 1 zobowiązywał zamawiającego do oszacowania wartości zamówienia na podstawie więcej niż jednej wyceny.

¹⁰¹ Dz. U. poz. 2439.

¹⁰² Zarządzenia Wojewody Opolskiego zmieniające Regulamin Organizacyjny OUW w Opolu: nr 31/23 z dnia 30 marca 2023 r., nr 92/23 z dnia 1 sierpnia 2023 r., nr 134/23 z dnia 30 października 2023 r. i nr 156/23 z dnia 21 grudnia 2023 r.

¹⁰³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.

Pomimo tego wniosek o udzielenie zamówienia został sporządzony dopiero po otrzymaniu oferty, a wartość szacunkowa tego zamówienia stanowiła odzwierciedlenie oferty przedstawionej przez wykonawcę. Po zatwierdzeniu tego wniosku zawarta została umowa z wykonawcą, który złożył tę ofertę. Dyrektor Biura Obsługi Urzędu w złożonych wyjaśnieniach nie wskazała przyczyn tej nieprawidłowości stwierdzając, że *Zamawiający, po przeprowadzeniu wstępnej rozmowy dotyczącej możliwości pełnienia usługi nadzoru inwestorskiego (...) wysłał zaproszenie do złożenia oferty (...). Na podstawie otrzymanej (...) 9 października 2023 r. oferty ustalono wartość zamówienia, po czym złożono Wniosek, o którym mowa w § 4 ust. 1 regulaminu.*

(akta kontroli str. 841-847, 1290-1292, 1830-1840, 2074-2099)

18. Centralny Rejestr Umów, wprowadzony zarządzeniem nr 8/22 Wojewody Opolskiego z dnia 20 stycznia 2022 r. nie zawierał części informacji wymaganych zarządzeniem, tj.:

- w siedmiu pozycjach nie wskazano kwoty brutto umowy (3,11% wszystkich wpisów);
- w czterech pozycjach nie podano informacji o zmianie umowy, skutkującej zwiększeniem wynagrodzenia wykonawcy (57,14% wszystkich umów objętych badaniem).

Łącznie stwierdzono nieprawidłowości w 11 wpisach, co stanowi 4,88% wszystkich wpisów. Zarówno Dyrektor Biura Obsługi Urzędu, jak i Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej wyjaśniły, że brak wskazania kwot brutto w umowach (w sześciu przypadkach) wynika z niemożliwości określenia ich wartości na etapie zawierania umowy (podstawą rozliczenia są cenniki dostaw lub tabele opłat), natomiast w jednym przypadku Dyrektor Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości stwierdził, iż podmiot, z którym zawarto umowę *nie jest podatnikiem VAT i korzysta ze zwolnienia podatkowego (...). W związku z powyższym nie określono kwoty brutto do przedmiotowej umowy.* W trakcie trwania kontroli, zgodnie z informacją Dyrektora Biura Obsługi Urzędu *informacje z aneksów do kolumny „Informacje o uzupełnieniu lub zmianie umowy (...)” zostały uzupełnione.*

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że zgodnie z ww. zarządzeniem w rejestrze powinna być m.in. ujmowana wartość przedmiotu umowy, a informacje w tym zakresie powinny być aktualizowane (§ 2 ust. 6 pkt 6 i § 2 ust. 11).

(akta kontroli str. 1025-1029, 1032-1034, 1036-1037, 1039-1040, 1193-1196, 1212-1213, 1720-1722, 1755-1758, 2730-2733)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w części 85/16 – województwo opolskie wyniosły w 2023 r. 16 511,4 tys. zł, co stanowiło 95,5% planu po zmianach. Środki te wydatkowały następujące jednostki:

- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Opolu; kwota zaplanowana w wysokości 9 760,2 tys. zł została wykorzystana w całości na realizację projektów pn.: *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* oraz *Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego*, realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020¹⁰⁴; środki wydatkowano na zakup pojazdów (w tym ratowniczo-gaśniczych) oraz na zakup sprzętu do przeprowadzania analiz chemicznych;
- powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne województwa opolskiego (z wyjątkiem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzegu); zaplanowaną kwotę w wysokości 3 482,3 tys. zł wykorzystano w całości,

¹⁰⁴ Dalej: PO liŚ.

- w szczególności na przeprowadzenie remontów budynków stacji oraz zakupy sprzętu laboratoryjnego, komputerowego i biurowego w ramach projektu pn. *Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania*, realizowanego ze środków POIiŚ;
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu; z zaplanowanej kwoty 2 264 tys. zł wykorzystano 1 955,4 tys. zł (86,4%), w szczególności na zakup urządzeń laboratoryjnych w ramach projektu pn. *Wzmocnienie organu państwowej inspekcji sanitarnej poprzez remont oraz wyposażenie w sprzęt laboratoryjny i informatyczny*, realizowanego ze środków POIiŚ; niepełne wykorzystanie zaplanowanych środków wynikało w szczególności z rezygnacji z wykonania zadania budowlanego, z uwagi na wzrost kosztów jego realizacji;
 - jednostki Państwowej Inspekcji Sanitarnej (WSSE i osiem powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych); z zaplanowanej kwoty 263,8 tys. zł wykorzystano 248,6 tys. zł (94,2%), głównie na pokrycie kosztów wynagrodzeń pracowników oraz na zakup sprzętu informatycznego i biurowego w ramach projektu pn. *Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski*, realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020;
 - Urząd, Gmina Olesno, Gmina Nysa oraz Niepubliczny Żłobek Artystyczno-Naukowy Mały Europejczyk w Lubrzy, z przeznaczeniem na realizację *Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Maluch+* ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027; z planowanej kwoty 1 525 tys. zł wydatkowano 1 065 tys. zł (69,8%), z czego 1 002,5 tys. zł stanowiły dotacje przekazane dwóm gminom i jednej jednostce niepublicznej, a 62,5 tys. zł – wynagrodzenia pracowników Urzędu za obsługę programu; niepełne wykorzystanie środków wynikało z faktu, że jedynie jeden beneficjent, tj. Gmina Nysa, zakończył realizację zadania w 2023 r. i utworzył 40 miejsc w istniejącym żłobku gminnym; zadania realizowane w ramach programu *Maluch+* są zadaniami wieloletnimi, rozliczanymi po ostatecznym zakończeniu ich realizacji.

(akta kontroli str. 3370-3372, 4098a, 4112-4115, 4182-4183, 4195-4207, 4265-4276)

W planie finansowym Urzędu na rok 2023 zaplanowano wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 78 tys. zł¹⁰⁵, przeznaczonych na realizację *programu Maluch+*. Wydatki budżetu środków europejskich Urzędu zrealizowano w kwocie 62,4 tys. zł, co stanowiło 80% planu¹⁰⁶.

Środki na realizację ww. programu¹⁰⁷ wydatkowano na wynagrodzenia osobowe wypłacane w formie dodatków zadaniowych¹⁰⁸ i/lub nagród¹⁰⁹ dla łącznie siedmiu pracowników realizujących zadania w ramach ww. programu (52,6 tys. zł) oraz pochodnych od ww. wynagrodzeń (9,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 85-150, 279, 311-315, 360-364, 580-581)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

W wyniku kontroli 10% wydatków na dotacje przekazane z budżetu państwa w części 85/16 oraz 5,7% wydatków Urzędu stwierdzono, że co do zasady zostały one poniesione w sposób celowy, z zachowaniem zasad gospodarowania środkami

¹⁰⁵ W rozdziale 85516 *System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3*, §§ 4027, 4117 i 4127.

¹⁰⁶ Plan wydatków budżetu środków europejskich nie był zmieniany w trakcie roku.

¹⁰⁷ Współfinansowane z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

¹⁰⁸ Wypłacanych w okresie od maja do grudnia 2023 r.

¹⁰⁹ Wypłacanych w okresie od października do grudnia 2023 r.

publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły dotacji podmiotowych dla spółek wodnych, w tym zarówno zasad przyznawania tych dotacji, bezpodstawnego przeprowadzenia kontroli doraźnej urzędu wodnego objętego działalnością spółki wodnej, której nie udzielono dotacji, jak i nieterminowego zatwierdzenia rozliczeń dotacji przedstawionych przez dziewięć jednostek. Nie w pełni rzetelnie sprawowany był nadzór nad wykorzystaniem przez Województwo Opolskie (samorządowe) dotacji na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów. Kontrola wydatków poniesionych przez dysponenta III stopnia wykazała, że poniesiona kwota 49,2 tys. zł nie służyła realizacji zadań Urzędu, w związku z czym wydatki te NIK uznaje za niecelowe. Stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie zakupu materiałów reklamowych ze środków Dyspozytorni Medycznej i rozdysponowania części z nich oraz w zakresie zatrudnienia doradców, pełnomocników Wojewody i ekspertów. System kontroli zarządczej nie zapewniał prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-70. Ze zbędną zwłoką blokowano też niektóre planowane wydatki. Stwierdzono też liczne nieprawidłowości i uchybienia przy prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Powyższe nieprawidłowości, ze względu na ich skalę, nie wpłynęły na obniżenie oceny w obszarze wydatków. Wojewoda Opolski, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem wydatków budżetu państwa w części 85/16.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 85/16 – województwo opolskie i rocznych sprawozdań jednostkowych Urzędu, jako dysponenta III stopnia, tj. sprawozdań:

- stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR)¹¹⁰,
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Łączne sprawozdania budżetowe, sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. oraz łączne sprawozdanie Rb-BZ1 zostały sporządzone przez dysponenta części 85/16 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej na dzień ich sporządzenia, z uwzględnieniem wszystkich tytułów odpowiadających treści ekonomicznej poszczególnych pozycji. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-

¹¹⁰ Dotyczy dysponenta części. Dysponent III stopnia nie przekazywał takiego sprawozdania.

rachunkowym, a także zostały przekazane do wszystkich odbiorców i w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

(akta kontroli str. 360-364, 374-398, 414-424, 426-534, 603-691, 3272-3279, 4254-4264)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sprawozdania budżetowe oraz sprawozdanie Rb-Z, sporządzone przez dysponenta części 85/16 oraz przez dysponenta III stopnia. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania badanych sprawozdań budżetowych i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania sporządzono terminowo i stosownie do przepisów rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w tym zakresie.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zmianę zasad udzielania dotacji podmiotowej dla spółek wodnych – w zakresie odnoszącym się do uzależnienia udzielenia dotacji od uprzedniego zakończenia prac związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych.
2. Wzmocnienie nadzoru nad rozliczaniem dotacji celowej na organizację, finansowanie i zapewnienie warunków odbywania staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków.
3. Zapewnienie terminowego zatwierdzania przedkładanych rozliczeń dotacji.
4. Blokowanie planowanych wydatków budżetowych niezwłocznie po uzyskaniu informacji o nadmiarze posiadanych środków.
5. Zapewnienie prawidłowego sporządzania sprawozdań o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70) Urzędu.
6. Wyeliminowanie przypadków zatrudniania na stanowiskach ekspertów osób spoza korpusu służby cywilnej, realizujących zadania tożsame z zadaniami pracowników Urzędu.
7. Ustalanie zakresów obowiązków wszystkim pracownikom Urzędu niezwłocznie po ich zatrudnieniu.
8. Rzetelne określenie potrzeb oraz odbiorców planowanych działań promocyjnych.
9. Podjęcie działań mających na celu prawidłowe szacowanie wartości zamówień publicznych.
10. Wzmocnienie nadzoru nad dokonywaniem płatności wynagrodzenia wykonawcom zamówień publicznych.

11. Zapewnienie terminowego publikowania ogłoszeń o realizacji umów o udzielenie zamówień publicznych.
12. Wzmocnienie nadzoru nad prowadzeniem dokumentacji postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

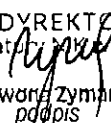
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 12 kwietnia 2024 r.

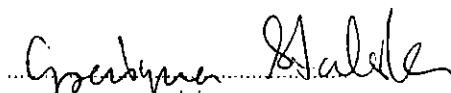
Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

Kontrolerzy
Aleksandra Pawlicka
doradca ekonomiczny

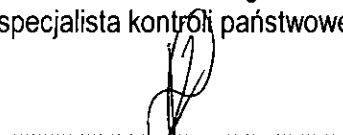

.....
podpis

p.o. DYREKTORA
Delegatury NIK w Opolu

.....
Iwona Zymna
podpis

Grażyna Stalska
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Karolina Kulig
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

